

-

The information in this manual is subject to change without notice. Norsk Data A.S assumes no responsibility for any errors that may appear in this manual, or for the use or reliability of its software on equipment that is not furnished or supported by Norsk Data A.S.

Copyright © 1987 by Norsk Data A.S

Version 1 March 1987

Send all documentation requests to:

Norsk Data A.S Graphics Center P.O.Box 25 Bogerud N-0621 Oslo 6 NORWAY NOTIS-DRAW Handbok Norsk Data ND-63.045.1 SW

Förord

PRODUKTEN Denna handbok beskriver hur du skall använda programmet NOTIS-DRAW. Produktnumren är ND-211017 för ND-500, ND-211016 för ND-100/48 och ND-211019 för ND-100/32. NOTIS-DRAW är ett hjälpmedel för att skapa ritningar med linjer och text blandat. Du kan bland annat använda NOTIS-DRAW till följande: Schematiska illustrationer • Ritningar • Modeller • Diagram • Organisationsplaner Overhead-bilder LÄSAREN Handboken är avsedd för den som vill använda NOTIS-DRAW. Alla funktioner och möjligheter som NOTIS-DRAW ger beskrivs och förklarats. FÖRKUNSKAPER Kunskaper om NOTIS-WP, andra NOTIS-produkter eller andra datorprogram är en fördel. Men även om du inte har förkunskaper så kan du följa handboken och klara dig bra. HANDBOKEN De tio kapitlen har delats in i sektioner. Första kapitlet ger en kort beskrivning och förklarar begrepp du behöver för att använda programmet. Kapitel 2 är en "steg-för-steg" handledning som tar dig genom NOTIS-DRAW. De återstående kapitlen innehåller referensinformation organiserad enligt huvudkommandona i programmet. Vi rekommenderar dig att läsa igenom kapitel 1 innan du börjar använda NOTIS-DRAW. Om du vill så kan du också läsa igenom handledningen i kapitel 2. När du gjort detta så kan du använda NOTIS-DRAW. Använd kapitel 3 - 10 som referens när du behöver mer information om specifika kommandon och funktioner. AKTUELLA HANDBÖCKER NOTIS-DRAW Reference Card, ND-99.039 EN, ger den viktigaste informationen i nyckelordsform. NOTIS-DRAW hjälp-information är tillgänglig genom att trycka på HJÄLP-tangenten. NOTIS-WP Användarhandledning, ND-63.018 SW, förklarar hur du använder ordbehandlingsprogrammet. SINTRAN III Introduction, ND-60.125 EN, beskriver basfunktionerna i SINTRAN III operativsystem.

NOTIS-DRAW Handbok Norsk Data ND-63.045.1 SW

-2

-3

NUIIS-DRAW Ha Norsk Data ND	ndbok -63.045.1 SW
INNEHÅLLSFÖ	ÖRTECKNING
Standardski	RIVSÄTT
LISTA ÖVER	DE VIKTIGASTE BEGREPPEN
KAPITEL 1:	Vad du bör veta om NOTIS-DRAW
	Introduktion till NOTIS-DRAW Starta NOTIS-DRAW samt HJALP-funktionen Vad finns på skärmen Ge ett kommando Viktiga tangenter och funktioner Rita ett objekt Märka och stryka ett objekt Lagra och skriva ut din ritning Kort översikt över NOTIS-DRAW
KAPITEL 2:	Handledning: Bli bekant med NOTIS-DRAW
	Handledningen Start på handledningen
KAPITEL 3:	RITA OBJEKT
	Enstaka linjer eller flera sammanhängande linjer Pilar En eller flera textrader Fyrkant Ram Cirkel Båge Sektor (tårtbit) Nätverk (delade fyrkanter)
KAPITEL 4:	Funktionstangenter
	FLYTTA objekt KOPIERA objekt STRYKA objekt och rensa skärmen ÄTER när du ändrat dig JUST för att flytta ett hörn MÄRK för repeterade ändringar
KAPITEL 5:	Använda symbolbiblioteket
	Vad är ett symbolbibliotek? Bibliotek/Hämta för att hämta en symbol Bibliotek/Stryk för att stryka en symbol Bibliotek/Lagra för att lagra en symbol

Bibliotek/Innehåll för att se symbolnamnen

Bibliotek/Visa för att få en lista på bibliotek

Bibliotek/Titta-på för att titta på och skriva ut symboler

8

E

2

E

٢

C

E

C

٢

C

C

٢

C

C

C

C

C

٢

۵

C

٢

6

KADITEL 6.		63
NAPITEL U:	ANDRA OBJEKT	00
	Ändra/Spegla för spegelkopia	65 66
	Andra/Vrid for att Vrida Ändra/Mindre-större för att ändra storlek	68
	Ändra/Text för att redigera befintlig text	70
KAPITEL 7:	Penna och Font: Utseendet på din ritning	73
	Välja och ändra utseendet	75
	Penna/Typ för heldragna eller streckade linjer Denna/Bredd för orkla eller dubbla linier	75 76
	Penna/Färg för en av sex färger	76
	Font/Namn för att välja typsnitt	77
	Font/Lutning för upprätt eller lutande text	77
	Font/Riktning för att välja storiek på texten	78 79
	Font/Justera för att välja justering på texten	80
		01
KAPITEL 8:	LAGRA OCH SKRIVA UT DIN RITNING	81
	Lagra ritningen i ett arkiv	83
	Arkiv/Hämta för att hämta en ritning	83
	Arkiv/Lagra for att lagra en ritning Arkiv/Stryk för att stryka en ritning	84 84
	Arkiv/Visa för att få en lista på ritningarna	85
	Skriva ut en ritning eller använda en plotter	85
	Arkiv/Förbereda-WP för att förbereda en ritning för WP	86
KAPITEL 9:	Titta på dina ritningar på olika sätt	87
		00
	litta-pa/Bladdra for att se olika delar i din ritning Titta-på/Större och Titta-på/Mindre för zoomning	89 90
	Titta-på/Upp för att gå överst i ritningen	91
	Titta-på/Ark för A4, A5 eller A6	91
	Titta-på/Oversikt för stående eller liggande Titta-på/Helsida för att se bela ritningen	92 92
	Titta-på/Fönster för att placera fönstret	94
KAPITEL 10	):SERVICE: FUNKTIONER OCH VALMÖJLIGHETER	95
	Service/Matris för rak positionering	97
	Service/Punktföljning för närmaste punkt	97
	Service/Snabb-Tage: Gomu text for att spara tid Service/Normalvärden för att sätta standardvärden	90 98
	Service/@ för att ge SINTRAN-kommandon	100
	Statusrad	100
RUACA	ON NACOT INTE EUNCEDAD	101
DILAGA:	UM NAGUI INTE FUNGEKAK	TOT
Destates		107

REGISTER

Standardskrivsätt

PA TANGENTBORDET	I TEXTEN	VAD DET BETYDER
a	ÖVERSTRUKET A-tang- enten	Stryker ett tecken
	RULLA-tangenterna	Flyttar fönster upp, ned eller i sidled
	PIL-tangenterna	Flyttar markören
CTRL +	CTRL + A	Håll ned CTRL-tangenten medan du trycker på A-tangenten
	• (stor punkt)	Används i listor och för "Steg- för-steg" instruktioner
	-	Markören
R	Rita/Linje	NOTIS-DRAW kommando: tryck R- följt av L-tangenten
	@ <u>NOTIS-DRA₩</u> ≁	Det du skriver är <u>understruket</u>
	NOTIS-DRAW: Penna/Typ:	NOTIS-DRAW meddelande i fet stil
	_Heldragen Streckad	Värden du väljer själv visas så här, med det första i omvänd video. Använd pil-tang- enterna för att flytta och ↓- tangenten för att välja värde.

9K

8

¢

LISTA ÖVER DE VIKTIGASTE BEGREPPEN

- AKTIVT HJÄLPLÄGE Ett hjälpmeddelande visas på den tredje raden på din bildskärm. Det hjälper dig när du ritar eller ändrar objekten i din ritning. Du kan slå av det aktiva hjälpläget med kommandot Service/Normalvärden.
- ARBETSOMRÅDE Området mellan de övre tre raderna och den sista raden på din bildskärm kallas arbetsområdet. Din ritning placeras här och när du definierar eller ändrar objekt så visas detta omedelbart här. Du måste ge ett kommando eller trycka på en funktionstangent för att komma hit. Tryck på \-tangenten för att komma tillbaka till kommandomenyn.
- FELMEDDELANDE NOTIS-DRAW ger ett felmeddelande på tredje raden på din bildskärm om någonting är fel.
- FUNKTIONSTANGENTER Här är en lista över funktionstangenter som du kan använda i NOTIS-DRAW och deras viktigaste funktioner:
  - ٩. Till kommandomenyn; ändra dig FLYTT Flyttar en eller flera märkta objekt Flyttar ett hörn i en uppsättning av JUST sammanhängande linjer KOPI Skapar en eller flera kopior av märkt objekt MÄRK Märker objekt eller grupp av objekt Flyttar fönstret upp, ned eller i sidled RULLA Stryker objektet STRYK Rensar arbetsområdet SKIFT + STRYK Avslutar NOTIS-DRAW SLUT SKIFT + HJÄLP Ger hjälpinformation
    - SKRIV Skriver eller plottrar en ritning till papper ATER Tar bort märkning; ändra dig
- INDIKATIONSPUNKT En indikationspunkt talar om för NOTIS-DRAW var objektet skall placeras. För att skapa en så flytta korset till önskad plats och klicka.
- KLICK OCH DUBBEL-KLICK Klicka betyder att placera indikationspunkten och referenspunkter där korset är positionerat. Dubbel-klick betyder att klicka två gånger utan att flytta korset för att märka ett enda objekt. På en terminal med mus så trycker du på knappen för att klicka, två gånger för dubbel-klick. På en grafisk terminal så använder du MELLANSLAGS-tangenten.

KOMMANDOMENYN NOTIS-DRAW:s kommandomeny täcker de två första raderna på din bildskärm. Första raden innehåller huvudkommandon. Varje huvudkommando har en uppsättning underkommandon. För att ge ett kommando, tryck på första bokstaven i huvudkommandot och sedan första bokstaven på underkommandot. Du kan också flytta markören i sidled och trycka på ↓tangenten för att välja kommando.

KORS Markören blir ett kors när den placeras i arbetsområdet. Detta hjälper dig att placera den mer exakt. Flytta den med musen på en terminal med mus eller med pil-tangenterna på andra terminaler.

LIGGANDE Liggande betyder ett liggande papper. Du kan välja mellan stående format eller ett liggande format för din ritning.

MARGINALER När du startar NOTIS-DRAW så ser du streckade linjer på din bildskärm. Dessa markerar var standardmarginalerna på en A4-sida placeras. Detta hjälper dig att placera ritningen korrekt.

MATRIS En matris är ett mönster av punkter som bildar ett nät på skärmen. Välj sträckan mellan punkterna i millimeter. Du kan bara placera korset på en punkt i matrisen när du använder en matris.

MEDDELANDERAD Tredje raden på din bildskärm är en meddelanderad. När du startar NOTIS-DRAW så visas aktuellt versionsnummer på meddelanderaden. Det aktiva hjälplägets meddelanden visas här och det samma gäller felmeddelanden. De senare visas i omvänd video.

MINDRE-STÖRRE För att ändra storleken på ett märkt objekt använder du Mindre-större. Du specificerar horisontell och vertikal faktor. 1.00 betyder ingen förändring. 0.50 betyder halva storleken, 2.00 betyder dubbelt så stor etc. Du kan använda olika horisontella och vertikala faktorer. Detta ändrar både utseendet och storleken.

OBJEKT Din ritning består av objekt. Använd kommandot Rita för att välja mellan olika objektstyper. När objekt placerats i arbetsområdet så kan de ändras på många sätt efter att du märkt dem.

PUNKTFÖLJNING Punktföljning betyder att korset flyttas till det närmaste objektets hörn eller linjeslut när du klickar. Punktföljning fungerar bara om korset är i närheten av en punkt. Om du använder både en matris och punktföljning så flyttas korset till hörnet istället för till matrispunkt. REFERENSPUNKT En referenspunkt är en position i ritningen. Du måste markera en för att tala om för NOTIS-DRAW hur mycket det skall ändra ett objekt eller var en bibliotekssymbol skall placeras. Du klickar för att markera en referenspunkt. Observera att referenspunkten inte behöver placeras på objektet som skall ändras.

- RULLA Använd RULLA-tangenterna för att flytta fönstret upp, ned eller i sidled för att komma till olika delar av din ritning.
- SNABB-LÄGE Snabb-läget betyder att text temporärt visas som fyrkanter, vilket är snabbare. För att slå på läget, ge kommandot Service/Snabb-läge. När läget har slagits av så visas texten normalt på nytt.
- SPEGELKOPIA Använd kommandot Ändra/Spegla för att skapa en spegelkopia av ett eller flera märkta objekt. Du placerar en spegellinj som visar riktningen och avståndet mellan originalet och spegelkopian.
- STATUSRAD Den sista raden på din bildskärm är statusraden. Denna rad visar vad NOTIS-DRAW använder för funktioner och parametervärden just nu.
- STÄENDE Stående betyder ett stående pappersark. Du kan välja mellan stående format eller ett liggande format för din ritning.
- SYMBOLBIBLIOTEK Varje del av en ritning eller en ritning kan definieras som en namngiven symbol och lagras i ett symbolbibliotek. Du kan hämta symbolerna från biblioteket och lägga till dem i din ritning som andra objekt. Ett symbolbibliotek kan innehålla upp till 40 symboler.
- TEXT Du kan lägga in text i din ritning. Texten kan ändras på samma sätt som andra objekt och du kan också redigera den. Kommandot Font låter dig välja mellan olika sätt att skriva din text.
- VRID Du kan vrida vilket objekt som helst genom att ge kommandot Ändra/Vrid. Markera centrum för vridningen på eller utanför objektet du vill vrida. Definiera vinkeln för vridningen i grader eller genom att markera en indikationspunkt.

Vad du bör veta om NOTIS-DRAW Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 1

Ð

VAD DU BÖR VETA OM NOTIS-DRAW

Introduktion till NOTIS-DRAW	7
Starta NOTIS-DRAW samt HJÄLP-funktionen	8
Vad finns på skärmen	9
Ge ett kommando	10
Viktiga tangenter och funktioner	11
Rita ett objekt	12
Märka och stryka ett objekt	13
Lagra och skriva ut din ritning	14
Kort översikt över NOTIS-DRAW	15

Vad du bör veta om NOTIS-DRAW Norsk Data ND-63.045.1 sw

8

2

6

8

1

25

f

s

E

E

8

172

599) 1

au.

-70

Æ

Æ

NOTIS-DRAW

SAMMANHÄNGANDE LINJER

FYRKANT

RAM

CIRKEL

	5	

NÄTVERK

- ---- LAGRA SYMBOLER I BIBLIOTEK
- ----- TITTA PÅ ALLT ELLER BLÄDDRA
- ----- HELA, STRECKADE, ENKLA ELLER DUBBLA LINJER
- ---- KOPIERA, FLYTTA, STRYKA OBJEKT
- ----- UPPRÄTT, LUTANDE ELLER DYNAMISK TEXT
- ----- HJÄLPMEDEL: MATRIS OCH PUNKTFÖLJNING

SPEGEL KOPIA

SPEGEL KOPIA

MINSKA FÖRSTORA

VRIDA

STARTA NOTIS-DRAW SAMT HJÄLP-FUNKTIONEN

Om du har User Environment på din dator ser du en Tillsammans med User huvudmeny när du loggar in. Denna meny har skapats Environment av den systemansvarige eller någon annan som vet vilka program som är tillgängliga på din dator och vilka funktioner du normalt använder. Menyn har upp till 9 möjligheter. Titta på menyn och se om det finns en funktion som kan kallas NOTIS-DRAW, DRAW, Illustrera eller något annat. Skriv in numret som motsvarar NOTIS-DRAW. Tillsammans med SINTRAN Om din dator inte har User Environment så ser du Q-tecknet på din bildskärm när du har loggat in. Du kan alternativt se namnet på datorn. För att starta NOTIS-DRAW skriv:

@NOTIS-DRAW-SW+

Vad syns på skärmen? När du startar programmet så visas NOTIS-DRAW:s skärmbild. Den ser ut som illustrationen på första sidan i detta kapitel. Du ser en förklaring på det du ser på motsatt sida.

SKIFT + HJÄLP Tryck på SKIFT + HJÄLP-tangenten för att få information om de olika funktionerna i NOTIS-DRAW. Informationen täcker temporärt ritningen men du får den tillbaka när du trycker på MELLANSLAGStangenten för att ta bort hjälpinformationen. Delar av hjälpinformationen innehåller fält där du kan välja. Du går tillbaka till föregående hjälpbild genom att trycka på SLUT-tangenten.

Avsluta NOTIS-DRAW När du arbetat klart med NOTIS-DRAW tryck på SLUTtangenten för att gå ut ur programmet. C

5

2

E

C

C

VAD FINNS PÅ SKÄRMEN

En NOTIS-DRAW skärmbild	Nedan ser du en il bildskärmen när du	lustration på vad du ser på använder NOTIS-DRAW.
Detta är MEDDELANDE- RADEN. NOTIS-DRAW ger aktiv hjälp för att på- minna dig om stegen när du ritar eller ändrar. Här visas också felmeddelanden.		Dessa två raderna ör KOMMANDOMENYN. Du kan ge NOTIS- DRAW kommandon genom att trycka på 2 tangenter.
DRAW: RIta Bibliotek Änd Linje Pil Text Fyr Markera två motsatta hör	dra Penna Font Arki kant Ram Cirkel Båg n av fyrkanten	v Titta-på Service
Detta är ARBETS- OMRÅDET där du skapar ritningarna.	När mar arbetso den ett hjälpa d ritninge	-kören är i mrådet så blir KORS för att lig placera n rätt.
FONT: Simpl Upprä 12 Ho	oris Väns PEN: Heldr f	Enkel Svart A4/Ståe Punk
STATUSRADEN talar om utseendet på linjer och fonter du använder just nu.		ARKETS KANT (heldragen) och MARGINALER (streckad inje) hjälper dig placera din ritning rätt på oapperet.

GE ETT KOMMANDO

Så här ger du kommandon	 Flytta markören till översta raden på kommandomenyn. För att flytta från arbetsområdet tryck på \-tangenten (E-tangenten på några terminaler).
	 Skriv första bokstaven i kommandot från första raden. Den andra raden visar underkommandon. Här skall du nu välja.
	 Skriv första bokstaven på ditt val från den andra raden.
	 Om du ser en tredje rad, betyder det att du måste välja en eller flera värden. Skriv varje värde följt av ↓-tangenten.
Exempel	Du vill rita en ram som är en fyrkant med runda hörn. Placera markören på första kommandoraden och tryck på R-tangenten. Markören flyttas till andra raden som innehåller underkommandon till kommandot R (Rita). Tryck på R för Ram. Då ser du på tredje raden följande meddelande:
	Markera två motsatta hörn av fyrkanten
	Markören flyttas in i arbetsområdet och du kan skapa en ram med vilken storlek som helst och var som helst i arbetsområdet.
Alternativt sätt att ge kommandon	Du kan också ge kommandon genom att flytta markören i sidled i kommandomenyn med PIL-tangenterna. När ditt val visas i omvänd video tryck på ↓- tangenten.

OBS!

Du kan bara flytta till arbetsområdet genom att ge ett kommando eller genom en funktionstangent. Du måste tala om för NOTIS-DRAW vad du vill göra innan du tillåts gå in i arbetsområdet. Att trycka på en funktionstangent i arbetsområdet har ingen effekt.

VIKTIGA TANGENTER OCH FUNKTIONER

När du ser detta i texten:	På en terminal med mus använder du:	På en grafisk terminal använder du:
Flytta från arbetsom- rådet till kommando- menyn	\ -tangenten	E-tangenten
Flytta korset	Flytta med musen	PIL-tangenterna
Klicka	Tryck på knappen på musen	MELLANSLAGS-tangenten
Dubbel-klicka	Tryck på knappen på musen två gånger	MELLANSLAGS-tangenten två gånger
Markera en punkt	Klicka	Klicka
Stryka indikationspunkt	ATER-tangenten	CTRL + A
"Lyfta pennan" för att starta ny rad i Rita/Linje	FLYTT-tangenten	M-tangenten
Märka ett objekt	Placera korset på ett objekt för att märka och dubbel-klicka	Placera korset på ett objekt för att märka och dubbel-klicka
Märka en grupp av objekt	Placera två indikations- punkter på en fyrkant som innehåller objekten	Placera två indikations- punkter på en fyrkant som innehåller objekten
Rensa arbetsområdet	SKIFT + STRYK	SKIFT + STRYK
Få HJÄLP	SKIFT + HJÄLP	SKIFT + HJÄLP

(.....

RITA ETT OBJEKT

I illustrationen nedan så kan du se hur du kan rita Rita en ram en ram som är en fyrkant med rundade hörn. Läs de föregående sidorna om du tycker det är svårt att förstå anvisningarna. • Ge kommandot Rita/Ram genom att trycka på R-tangenten två gånger. Du ser följande meddelande på skärmen: Markera två motsatta hörn av fyrkanten • Flytta korset dit där du vill att över vänstra hörnet av ramen skall vara och klicka. • Flytta korset till motsatt hörn på ramen och klicka igen för att rita ramen. • Tryck på N-tangenten (E-tangenten på vissa terminaler) för att komma tillbaka till kommandomenyn. DRAW: Rita Bibliotek Ändra Penna Font Arkiv Titta-på Serivce Linje Pil Text Fyrkant (Ram) Cirkel Båge Sektor Nätverk Markera två motsatta hörn av fyrkanten 🛹 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ - -- -- --_____ Т

MÄRKA OCH STRYKA ETT OBJEKT

Märka och stryka ramar

I denna sektion beskrivs hur du kan stryka den ram som du skapade i föregående sektion.

- Placera markören på översta kommandoraden.
- Tryck på STRYK-tangenten.

Du ser följande meddelande på tredje raden:

Märk objektet(en) som skall strykas

 Placera korset på en av linjerna i ramen och dubbel-klicka.

Fyra fyllda fyrkanter visas runt ramen för att visa att den är märkt. Eftersom kommandot som du valt var STRYK så tas ramen bort. Se illustrationen nedan.

STEG 1:

Placera korset på en linje i ramen och dubbelklicka

STEG 2:

Fyra fyllda fyrkanter visar vad du har märkt

STEG 3:

Ramen stryks

đ

11.5

LAGRA OCH SKRIVA UT DIN RITNING

Lagra en ritning Du kan lagra en ritning du gjort på samma sätt som du kan lagra ett dokument i NOTIS-WP. Ge kommandot Arkiv/Lagra och du får frågan om namn. Använd citationstecken om ritningen inte redan finns.

NOTIS-DS Om du använder NOTIS-DS dokumentlagring så måste du också ange namnen på mapp och låda där du vill lagra ritningen.

Hämta en ritning Du kan senare hämta ritningen du lagrat.

Stryka en ritning En ritning kan strykas. Du måste bekräfta att du vill göra detta innan programmet stryker den.

Du kan få en lista över dina ritningar.

Inkludera ritningar i NOTIS-WP-dokumentet Du kan förbereda en ritning för att inkluderas i ett NOTIS-WP-dokument. Ett kommando producerar en fil som du kan inkludera i ditt NOTIS-WP-dokument med direktivet ^IN-BG=filnamn;.

Skriva ut en ritning Tryck på SKRIV-tangenten för att få en utskrift av din ritning på en skrivare eller plotter.

Mer information

Visa ritningar

För mer information om att lagra och skriva ut dina ritningar se kapitel 8 som börjar på sidan 81.

C

C

Kort översikt över NOTIS-DRAW

Var hittar du mer information?	Första kapitlet lär dig grunderna. Handledningen i kapitel två tar dig genom en NOTIS-DRAW-lektion och hjälper dig att lära dig de mest grundläggande principerna. Kapitel 3 – 10 är referenskapitel som ger mer detaljerad information om alla kommandon och möjligheter. Nedan ser du en kort översikt på dessa och referenser till relevanta kapitel.
Vad du kan rita	Det finns 9 fördefinierade objektstyper: Linje, pil, text, fyrkant, ram, cirkel, båge, sektor och nätverk. "Rita objekt" börjar på sidan 31.
Funktionstangenter	Du kan använda funktionstangenterna FLYTT, KOPI och STRYK för att redigera objekten. "Funktionstangenter" börjar på sidan 43.
Symbolbibliotek	Ofta använda element kan märkas och lagras som namngivna symboler i ett bibliotek. Symbolerna kan senare hämtas och användas i ritningen. "Använda symbolbiblioteket" börjar på sidan 55.
Ändra	Du kan vrida, spegla, minska/förstora objekt. Befintlig text kan redigeras. "Ändra objekt" börjar på sidan 63.
Utseende på ritningen	Du kan välja mellan enkla och dubbla, heldragna eller streckade linjer, och sex plotter-färger. För text, välj mellan fem upprätta eller lutande utskriftstyper. Du kan ändra storlek, riktning och justering på texten. "Penna och Font: Utseendet på din ritning" startar på sidan 73.
Lagra och skriva ut	Lagra din ritning i arkivet, skriv ut ritningen på skrivare eller plotter och integrera den i NOTIS- WP. "Lagra och skriva ut din ritning" startar på sidan 81.
Titta-på din ritning	Bildskärmen är ett fönster till din ritning. Bläddra för att titta på olika delar, se hela ritningen och se var fönstret finns. Du kan också välja arkstorlek eller översikt på ritningen. "Titta på dina ritningar på olika sätt" startar på sidan 87.
Hjälpmedel	Slå på en matris, använd punktföljning för att flytta till närmaste punkt, snabb-läge med text som visas som fyrkanter och sätt dina normalvärden. "Service: Funktioner och valmöjligheter" börjar på sidan 95.

_____

C

C

C

F

E

7

T

6

2

e

s

E

۲

5

C

/

Handledning: Bli bekant med NOTIS-DRAW Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 2

HANDLEDNING: BLI BEKANT MED NOTIS-DRAW

Handledningen Start på handledningen

HUR DU RITAR DENNA RITNING:

19

Handledning: Bli bekant med NOTIS-DRAW Norsk Data ND-63.045.1 SW

18

8

C

٢

E

C

e

C

C

C

٢

C

C

C

C

E

C

C

C

HANDLEDNINGEN

Varför en handledning

Denna "steg-för-steg" handledning tar dig igenom en lektion med NOTIS-DRAW. I handledningen ritar du en organisationsplan lik den som visas på första sidan i detta kapitel. När du är klar så kommer du att ha använt all grundläggande teknik som du behöver för att använda programmet.

Innan du startar

Du bör läsa första kapitlet i handboken innan du börjar med detta kapitel. Instruktionerna här ges enligt det som beskrivits i "Standardskrivsätt" på sidan 1. Lista över de viktigaste orden som startar på sidan 2 kan hjälpa dig. Slutligen ger sektionen "Viktiga tangenter och funktioner" information om olika terminaltyper. Du hittar denna sektion på sidan 11.

OBS!

- Om du fastnar, tryck på SKIFT + STRYK och svara J för att rensa arbetsområdet.
- Det är inte nödvändigt att skapa en ritning som är identisk med den som beskrivs så länge som de liknar varandra.
- Handledningen förutsätter att vissa normalvärden används. De kan ha ändrats på din dator. Men du kan ändå gå igenom denna handledning.

START PÅ HANDLEDNINGEN

Symbolbibliotek	Ett symbolbibliotek används för att lagra ritningarna som du vill använda flera gånger. När du ritar någonting du vill behålla så märker du det och lagrar det som en namngiven symbol i ett bibliotek. Du kan hämta en kopia av den när som helst, och placera den i aktuell ritning.
DEMO-bibliotek	En del av NOTIS-DRAW är ett demonstrationsbibliotek som placerats på användare NOTIS. Biblioteket innehåller symboler du kan hämta för att få en liten idé om hur du kan ha ditt eget bibliotek. Starta NOTIS-DRAW och titta på biblioteket:
	• Ge kommandot Bibliotek/Titta-på.
	Du ser följande meddelande på skärmen:
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	DRAW: Biblioteksnamn:
	● Skriv <u>(NOTIS)DRAW-DEMO</u> →J
Bibliotekssymboler inom fyrkanter Referenspunkt	På din skärm ser du ett antal fyrkanter. I varje fyrkant finns namnet på symbolen, en referenspunkt och en liten bild av symbolen. Observera att storleken på symbolerna varierar, de har förminskats för att rymmas i fyrkanten. Symbolen VD används i denna handledning.
	 Tryck på vilken tangent som helst för att komma till kommandomenyn.
Hämta en symbol	Nu skall du hämta symbolen VD som är överst på organiationsplanen.
	• Ge kommandot Bibliotek/Hämta.
	● Skriv <u>(NOTIS)DRAW-DEMO</u> →J
	Du ser följande på andra raden:
	Hämta symbol: _

● Skriv VD→

Placera symbolen Du har nu specificerat vilken symbol du vill hämta och från vilket bibliotek. Markören finns i arbetsområdet och ser ut som ett kors. Nu måste NOTIS-DRAW veta var du vill placera symbolen. Följande aktiva hjälpmeddelande visas på tredje raden:

Markera en referenspunkt för symbolen

Referenspunkten

När symbolen VD skapades så placerades referenspukten i övre vänstra hörnet. Positionen på denna referenspunkt i ritningen bestämmer var symbolen placeras. Titta på illustrationen nedan.

- Flytta korset där du vill att övre vänstra hörnet skall vara på symbolen.
- Klicka, och symbolen placeras i ritningen.

Ditt arbetsområde skall nu se ut som illustrationen nedan. Om du placerat symbolen någon annanstans så kan du trycka på SKIFT + STRYK-tangenterna och skriva J för att rensa skärmen och börja på nytt.

Rita en ram nedanför symbolen Nästa steg i handledningen är att rita en ram under och till vänster om symbolen. Se illustrationen nedan. Så här gör du:

• Ge kommandot Rita/Ram.

Du får ett hjälpmeddelande på tredje raden:

Markera två motsatta hörn av fyrkanten

- Flytta korset dit du vill att övre vänstra hörnet av ramen skall vara.
- Klicka.

Du ser en indikationspunkt under korset.

- Flytta korset ned och till höger till dess det når en lämplig position för motsatt hörn.
- Klicka igen.

Ramen ritas på din bildskärm.

• Tryck på *\-tangenten* (E-tangenten på vissa terminaler).

Markören flyttar tillbaka till kommandomenyns första rad. Din bildskärm ser nu ut enligt nedan:

Två kopior av ramen

- Du ska nu skapa två kopior av ramen, en under symbolen, en nedanför och till höger om den.
- Tryck på KOPI-tangenten och följande meddelande visas:

Märk objektet(en) som skall kopieras

• Flytta korset så att det finns på en linje i ramen du ritat och dubbel-klicka.

Du ser fyra små heldragna fyrkanter runt ramen.

Automatisk positionering (J/N)? :

● Skriv N→

Det finns många kopieringsmöjligheter i NOTIS-DRAW bland annat automatisk positionering. Nu behöver NOTIS-DRAW en referenspunkt i originalet:

Markera en referenspunkt för objektet

• Flytta korset till mitten av nedersta linjen på ramen och klicka.

Du ser nu en referenspunkt, en liten cirkel, som används för att placera kopiorna:

Markera positionen för första kopian

- Flytta korset till höger, placera den under symbolen och klicka för att rita kopian.
- Flytta korset längre till höger där den sista kopian skall vara och klicka för att rita den.
- Tryck på *\-tangenten* (E-tangenten).

Flytta fönstret nedåt Du har nu ritat en symbol och tre ramar. Dessa har placerats i den övre tredjedelen av ett A4-ark. Nedanför ramarna skall du rita några fyrkanter. För att kunna se den mittersta delen av arket där du skall placera fyrkanterna så måste du flytta fönstret nedåt.

> • Tryck på RULLA-tangenten (till höger om ÅTERtangenten).

Då ser ditt arbetsområde ut så här:

Rita tre fyrkanter nedanför ramarna Du har nu plats att rita fyrkanterna under ramarna. Se illustrationen nedan.

- Ge kommandot Rita/Fyrkant.
- Flytta korset till övre vänstra hörnet på den fyrkant som ska vara längst till vänster och klicka.
- Flytta korset till motsatt hörn och klicka igen för att placera fyrkanten.

NOTIS-DRAW förutsätter att du vill rita flera fyrkanter, vilket du vill i det här fallet.

- Rita de andra två fyrkanterna som visas i illustrationen nedan.
- När du är klar tryck på \-tangenten (Etangenten) för att komma tillbaka till kommandomenyn.

Ditt arbetsområde ser nu ut så här:

Flytta fönstret uppåt och rita sammanhängande linjer Du skall nu flytta till ritningens översta del och rita linjer som kopplar samman fyrkanterna i ritningen.

- Ge kommandot Titta-på/Upp för att komma överst.
- Ge kommandot Rita/Linje.
- Flytta korset till mitten på den streckade bottenlinjen i symbolen och klicka.
- Flytta markören rakt ned till den översta linjen i ramen nedanför och klicka för att rita linjen.

Om du placerade linjen fel, tryck på ATER-tangenten (CTRL + A) för att stryka indikationspunkterna i samma följd som de gjordes. Du har nu ritat den första sammanhängande linjen. Du måste nu "lyfta pennan" innan du startar med nästa linje.

- Tryck på FLYTT-tangenten (M-tangenten) för att lyfta pennan.
- Flytta korset upp och klicka på linjen du ritade (se illustrationen nedan).
- Flytta korset till vänster till dess den är direkt ovanför mitten på vänstra ramen och klicka.
- Flytta korset nedåt till översta linjen på ramen och klicka för att arbetsområdet skall se ut så här:

Rita resten av de sammanhängande linjerna och lägg till texten

Fortsätt att använda kommandot Rita/Linje för att rita de återstående linjerna. När du är klar så kan du lägga till texten i ramarna och fyrkanterna. Detta kommando tar dig till en redigerare där du kan skriva in upp till 10 rader text, text som du senare kan redigera.

- Ge kommandot Rita/Text.
- Skriv texten:
  - R & D: +J +J JLB+J
- Tryck på *\-tangenten*.

Tryckning på *\-tangenten gör att korset flyttar in* i arbetsområdet och du måste markera en startpunkt för den första raden.

- Flytta korset in i första ramen och placera en indikationspunkt under R i "R & D" (se illustrationen nedan).
- Klicka, texten placeras in i ramen.

Arbetsområdet ser nu ut så här:

Lägga till resten av texten

Titta på hela ritningen

Upprepa kommandot Rita/Text för att placera återstående text in i organisationsplanen. Skapa själv texten eller använd den som visas på kapitlets första sida och på motsatt sida.

Du kan nu titta på den kompletta ritningen på bildskärmen:

 Ge kommandot Titta-på/Helsida och du ser detta i arbetsområdet på din skärm:

Lagra din ritning

Hittills så har du bara arbetat på skärmen. Du skall nu lagra din ritning på datorns skivminne.

- Ge kommandot Arkiv/Lagra.
- Skriv "XXX-DRAW-HAND" → (där XXX är dina initialer).

Du ser en pil uppe i högra hörnet på bildskärmen som talar om för dig att lagringsoperationen pågår.

Handledning: Bli bekant med NOTIS-DRAW Norsk Data ND-63.045.1 SW

Skriva ut en ritning

Det sista steget är att skriva ut en kopia av ritningen du gjort:

- Tryck på SKRIV-tangenten.
- Tryck på →-tangenten två gånger för att starta utskriften till standardskrivaren.
- Tryck på SKIFT + STRYK-tangenten och skriv <u>J</u> för att rensa bildskärmen.

Om du följt varje steg rätt så skall slutresultatet se ut enligt nedan:

Rita objekt Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 3

RITA OBJEKT

Enstaka linjer Pilar	eller flera	sammanhängande	linjer
En eller flera	textrader		
Fyrkant Ram			
Cirkel			
Båge			
Sektor (tårtbit Nätverk (delade	) fyrkanter)		

Norsk Data Ltd.

Rita objekt Norsk Data ND-63.045.1 SW

C

C

C

٢

٢

٢

٢

C

٢

C

8

٢

C

E

8

-195

۲

ENSTAKA LINJER ELLER FLERA SAMMANHÄNGANDE LINJER

Enstaka linjer Kommandot Rita/Linie tillåter dig att rita enstaka linjer eller flera sammanhängande linjer. Flytta markören till kommandomenyn och tryck på R följt av L-tangenten. Du ser ett hjälpmeddelande: Markera startpunkten och ett hörn Flytta korset dit där du vill att linjen skall börja och klicka. Du ser en indikationspunkt på bildskärmen. Flytta sedan markören till den plats där du vill att linjen skall sluta och klicka igen för att placera en ny indikationspunkt. Linjen ritas. Indikationspunkten under korset är fortfarande aktiv, du ser en liten cirkel under korset. En enstaka linje till För att rita en enstaka linje till utan att flytta tillbaka till kommandomenyn, tryck på FLYTTtangenten (M-tangenten). Indikationspunkten under korset försvinner och du lyfter pennan. Du kan ru rita en ny linje. Du kan använda Rita/Linje för att rita samman-Flera sammanhängande linjer hängande linjer. När du har ritat den första linjen så blir den andra indikationspunkten ett hörn. Fortsätt att rita sammanhängande linjer så länge du vill. Använd ATER-tangenten (CTRL + A) för att stryka sista indikationspunkten. Tryck på ****tangenten (E-tangenten) för att återvända till kommandomenyn. Läs om hur du kan flytta ett hörn på sidan 52.

Ny startpunkt

1995

198

285

F

98

F

Pilar	
Rita en pil	Kommandot Rita/Pil används för att rita en linje med en pil. När du ger kommandot får du följande aktiva hjälpmeddelande på tredje raden:
	Markera en start- och slutpunkt på pilen
	Flytta korset till startpunkten och placera en indikationspunkt där. Flytta sedan korset till den punkt där du vill att pilens huvud skall vara, och placera en annan indikationspunkt där. Pilen visas på en gång.
Rita flera pilar	När du ritat en pil så förutsätter NOTIS-DRAW att du vill rita flera. Flytta korset till startpunkten på den andra pilen och upprepa proceduren.
Om du ändrar dig	Om du placerat en indikationpunkt för en pil och du ändrar dig så kan du trycka på ATER-tangenten (CTRL + A) för att flytta den och placera den någon annanstans.
Tillbaka till kommandomenyn	Tryck på ∖-tangenten (E-tangenten) när du är klar. Detta för markören tillbaka till kommandomenyn.
	۰ ۸ ۱

Slutpunkt

Startpunkt

EN ELLER FLERA TEXTRADER

Lägga till text i din ritning	NOTIS-DRAW tillåter dig att inkludera text i din ritning. Du kan ändra texten på samma sätt som objekt och du kan redigera den. Texten är proportionell. Kapitlet om det kallas "Penna och Font: Utseendet på din ritning" och startar på sidan 73.
Skriva in text	För att skriva upp till tio rader text som skall placeras i din ritning så skall du använda kommandot Rita/Text. Detta kommando tar dig in i en redigerare som ser ut så här:
	DRAW: Text
	-
Redigera texten när du skriver in den	Skriv texten du önskar. Du kan redigera texten med följande tangenter:
	 De fyra pil-tangenterna flyttar markören ÖVERSTRUKET A-tangenten F1-tangenten för att ta bort en hel rad ↓-tangenten för att starta ny rad EXP-tangenten för att slå på/av expanderaläget
Återvända till ritningen	Tryck på \-tangenten när du skrivit texten. Markören flyttas tillbaka till arbetsområdet så att du kan placera texten där du vill ha den. Du får följande meddelande på skärmen:
	Markera startpositionen för texten
Placera texten	Markera en indikationspunkt där du vill att nedre vänstra hörnet på första raden skall vara. Texten skrivs ut i din ritning.
Utseendet på texten	Då har möjlighet att påverka utseendet på den text du skriver. Observera att om du använder vissa funktioner så kan de leda till flera hjälp- meddelanden. Funktionerna beskrivs på följande sidor i denna handbok:
	Ändra befintlig text: sidan 70 Färg: sidan 76 Stiltyp: sidan 77 Upprätt eller lutande: sidan 77 Storlek: sidan 78 Riktning: sidan 79 Justering: sidan 80 Snabb-läge (text som fyrkant) sidan 98 Nationalitet sidan 98

Fyrkant

Rita en fyrkant	Ge kommandot Rita/Fyrkant. Korset flyttar till arbetsområdet och du får följande meddelande:
	Markera två motsatta hörn av fyrkanten
	Placera en indikationspunkt där du vill att hörnet på fyrkanten ska vara. När du flyttar musen så ändras storlek och utseendet enligt den position korset har. Detta är den så kallade gummibands- effekten. Flytta korset till motsatt diagonala hörnet och klicka. Fyrkanten ritas nu i din ritning.
Rita flera fyrkanter	NOTIS-DRAW förutsätter att du vill rita flera fyrkanter. Du får samma hjälpmeddelande.
	Markera två motsatta hörn av fyrkanten
	Repetera proceduren. Tryck på N-tangenten (E- tangenten) för att återvända till kommandomenyn.

Rita objekt Norsk Data ND-63.045.1 SW

Ram

Rita en ram

En ram är en fyrkant med rundade hörn. Ge kommandot Rita/Ram för att rita en. Du får samma hjälpmeddelande som för fyrkanten.

Markera två motsatta hörn av fyrkanten

Flytta korset och placera en indikationspunkt där du vill att ett hörn på ramen ska vara. Placera en annan punkt där du vill ha det diagonalt motsatta hörnet och ramen ritas in i din ritning. Fortsätt så länge som du vill rita ramar.

CIRKEL

Rita en cirkel

Ge kommandot Rita/Cirkel för att rita en cirkel. Du får följande hjälpmeddelande:

Markera mittpunkten i cirkeln

Flytta korset dit där du vill att centrum på cirkeln skall vara och placera en indikationspunkt där. Du ser följande meddelande:

Markera en punkt på cirkelns omkrets

Flytta korset och markera punkten. Cirkeln ritas omedelbart på din bildskärm. Du kan fortsätta rita cirklar så länge du vill.

Punkt på omkretsen Centrum

Båge

Rita en båge

Ge kommandot Rita/Båge för att rita en båge. Du kan se följande meddelande på rad tre:

Markera startpunkten på bågen

Placera en indikationspunkt där du vill att bågen skall starta. Nästa meddelande visas:

Markera slutpunkten på bågen

Flytta korset och placera den andra indikationspunkten. Du får meddelandet:

Markera en punkt på bågen

När du har placerat den tredje indikationspunkten så ritas bågen. Du kan sedan fortsätta att rita flera bågar.

OBS!

När du ritar bågar så kan det vara användbart att placera start- och slutpunkter i slutet på befintliga linjer. Använd "Punktföljning" för att underlätta för dig. Du kan läsa om detta på sidan 97.

SEKTOR (TÅRTBIT)

Rita en sektor

En sektor är en del av en cirkel, en tårtbit. Kommandot Rita/Sektor ger följande meddelande:

Markera centrum på sektorn

Placera första indikationspunkten i centrum på en hel cirkel. Nästa meddelande visas:

Markera startpunkt på bågen (medurs)

Hjälpmeddelandet talar om att bågen ritas medurs från den andra indikationspunkten. När den placerats så ser du det sista meddelandet:

Markera slutpunkten på bågen

Den andra indikationspunkten definierar radien som är längden på benet på sektorn. Den tredje punkten definierar vinkeln mellan benen och den måste inte vara placerad på kurvan. När du ritat en sektor så kan du rita flera.

Rita objekt Norsk Data ND-63.045.1 SW

NÄTVERK (DELADE FYRKANTER)

Vad är ett nätverk?

Ett nätverk är en fyrkant som automatiskt delas horisontellt och vertikalt. Du specificerar antalet horisontella och vertikala fyrkanter. Ge kommandot Rita/Nätverk och du ser meddelandet:

Markera två motsatta hörn av fyrkanten

När du har placerat fyrkanten i ritningen så ser du detta på första delen av första raden:

DRAW: Antal horisontella fyrkanter:

Skriv antalet horisontella fyrkanter du önskar och tryck på ↓-tangenten. Markören flyttar till sista delen av raden.

Antal vertikala fyrkanter:

Skriv önskat antal vertikala fyrkanter. Om du ändrar dig tryck på UPP-pilen för att flytta tillbaka till fältet. När båda antalen är korrekta, tryck på I-tangenten. Nätverket ritas på din skärm och du kan fortsätta och rita flera. Maximalt antal av delande linjer är i båda riktningarna 50.

Antal horisontella fyrkanter: 6

Antal vertikala fyrkanter: 3

Antal horisontella fyrkanter: 20

Antal vertikala fyrkanter: 20

C

F

Funktionstangenter Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 4

FUNKTIONSTANGENTER

FLYTTA objekt KOPIERA objekt STRYKA objekt och rensa skärmen ÆTER när du ändrat dig JUST för att flytta ett hörn MÄRK för repeterade ändringar

Funktionstangenter Norsk Data ND-63.045.1 SW

Ż

أكرين البيرين

ر در ا

5

É

S

23

C

.

.

·

.

.

.

-17

FLYTTA OBJEKT

Flytta objekt

Du trycker på FLYTT-tangenten om du vill flytta objekt. Du får meddelandet:

Märk objektet(en) som skall flyttas

Korset flyttas till arbetsområdet. Placera det direkt på en linje i objektet som skall flyttas och dubbel-klicka. Om du vill flytta text dubbel-klicka med markören någonstans inom texten. För att märka en grupp av objekt, markera två punkter som innehåller objekten. Fyra fyllda fyrkanter visas runt varje objekt för att visa att det är märkt. Du ser meddelandet:

Markera en referenspunkt som skall flyttas

Denna referenspunkt används för att ompositionera objektet. Placera markören på eller nära objektet och klicka och referenspunkten visas.

Markera den nya positionen för denna referenspunkt

Om du placerar den nya positionen 5 millimeter till vänster om den gamla så flyttas märkt objekt 5 millimeter till vänster. Det är fortfarande märkt och du kan upprepa flyttning till dess du är nöjd. Tryckning på \-tangenten (E-tangenten) stryker märkningen.

KOPIERA OBJEKT

Kopiera objekt	Tryck på KOPI-tangenten för att kopiera en eller flera objekt. Du ser meddelandet:
	Märk objektet(en) som skall kopieras
Märka objekt	För att märka ett objekt, placera korset på en linje i det och dubbel-klicka. För att märka en grupp av objekt markera två punkter av en fyrkant som innehåller objekten du vill märka.
Kopieringsfunktioner	Du har flera olika möjligheter att kopiera:
	• Manuell eller automatisk positionering • 1 - 99 automatiska kopior • Cirkulär eller rak automatisk positionering
Starta kopieringen	Efter att du märkt objekten så ser du följande fråga på de första två raderna:
	DRAW: Kopi Automatisk positionering (J/N)? :
	J betyder att NOTIS-DRAW placerar kopiorna automatiskt. Du får flera frågor om placeringen på kopiorna senare.
	N betyder att du placerar varje kopia individuellt. Du kan skapa så många kopior som du önskar.
Manuell positionering	Om du skriver N när du får frågan om automatisk positionering så får du följande meddelande:
	Markera en referenspunkt för objektet
	Referenspunkten behövs så att du kan tala om för NOTIS-DRAW var du vill placera kopiorna. Placera korset på en lämplig plats på eller nära objektet och klicka. Referenspunkten, en liten cirkel, visas. Du ser meddelandet:
	Markera positionen för första kopian 👘
	Placera korset där du vill att referenspunkten skall vara. Klicka för att rita kopian. Originalobjektet förblir märkt. Du får sedan följande meddelande:
	Markera positionen för nästa kopia
	Du kan fortsätta kopiera så länge du vill. När du trycker på ∖ (E-tangenten) för att återvända till kommandomenyn så stryks märkningen på originalet.

Kopiering, manuell positionering

STEG 1: Tryck på KOPI-tangenten och markera indikationspunkter för att definiera en fyrkant som täcker stoptecknet.

STEG 2: Skriv N (Du vill inte ha automatisk positionering). Markera en referenspunkt.

Referenspunkt

STEG 3: Flytta till positionen för den första kopian och klicka.

Position på kopia

£____

Om du svarar J på frågan "Automatisk positionering Automatisk positionering (J/N)?", så får du en ny fråga: DRAW: Kopi Antal kopior : Skriv ett antal mellan 1 och 99 och tryck på 🚽tangenten. Nästa fråga är: DRAW: Kopi Rak eller cirkulär positionering (R/C)? : Skriv R om du vill att kopiorna skall visas efter varandra på en rak linje, skriv C om du vill att de skall visas efter varandra i en cirkel. Skriver du R som svar på frågan "Rak eller Rak automatisk cirkulär positionering (R/C)?" så får du följande positionering meddelande: Markera en referenspunkt för objektet Flytta markören till en lämplig plats och markera en referenspunkt. Du måste markera positionen för första kopian. När du gör detta så bestämmer du både avståndet från originalet och riktningen på linjen. Du får meddelandet: Markera positionen för första kopian Skriver du C som svar på frågan "Rak eller cirkulär Cirkulär automatisk positionering (R/C)?" så får du meddelandet: positionering Markera en referenspunkt för objektet Markera en referenspunkt. Du får frågan:

Markera centrum för cirkeln

När du gjort detta så har du definierat centrum och en punkt på omkretsen på cirkeln där du vill placera kopiorna. Linjen mellan dessa två punkter är ett ben på en vinkel. Du definierar det andra benet genom att svara på frågan:

DRAW: Kopi Ökning på vinkeln : _

Denna vinkel bestämmer hur nära kopiorna ritas: ett litet tal betyder att kopiorna ritas nära varandra. Du kan använda en positiv eller en negativ vinkel.

Kopiering, automatisk positionering

5

STRYKA OBJEKT OCH RENSA SKÄRMEN

	Vill du verkligen rensa arbetsområdet (J/N)?
Rensa arbetsområdet	Tryck på SKIFT + STRYK-tangenterna för att rensa i arbetsområdet. Du skall lagra ritningen först om du vill behålla den. Du måste svara på frågan:
Aterta objekten	Tryck på ÅTER-tangenten för att få tillbaka senaste objektet(en) du strök.
	Dubbel-klicka på ett enkelt objekt som skall strykas. För att stryka en grupp objekt markera två hörn av en fyrkant för att inkludera dem.
	Märk objektet(en) som skall strykas
Stryka objekt	Tryck på STRYK-tangenten när du vill stryka ett eller flera objekt. Du ser meddelandet:

ÅTER NÄR DU ÄNDRAT DIG

Fyra sätt att använda tangenten ATER	ATER-tangenten arbetar på olika sätt i olika situationer. Här är de fyra sätten:
Stryka en indikations- punkt	Du måste placera indikationspunkter när du definierar objekt. Kommandot Rita/Linjer t ex tillåter dig att markera indikationspunkter för att definiera hörnen. Tryck på ATER-tangenten under definitionen så stryks den sista punkten. Du kan fortsätta använda ATER-tangenten så länge som det finns indikationspunkter. Du måste använda CTRL + A i stället för ATER på en terminal utan mus.
Ta bort märkning på objekt	När markören är i kommandomenyn, så stryker ÅTER- tangenten märkning på objekt.
A terta strukna objekt	Du kan återta objekt du just strukit genom att genast trycka på ÅTER-tangenten.
Avbryta kommandon	Om du ändrar dig när du ger ett kommando så tar dig ATER-tangenten tillbaka till kommandomenyn. Du kan också använda \-tangenten för detta.
Prioritet	Trycker du på ÅTER-tangenten så tar den först bort indikationspunkter, sedan märkningar på objekt och slutligen återtar den strukna objekt.

Funktionstangenter Norsk Data ND-63.045.1 SW

Att använda ÅTER-tangenten

STEG 1:

Rita sammanhängande linjer med Rita/Linje

STEG 2:

Tryck på ÅTERtangenten tre gånger

STEG 3:

Rita den riktiga linjen

JUST FÖR ATT FLYTTA ETT HÖRN

Flytta ett hörn

Du använder kommandot Rita/Linjer för att rita objekt exakt på det sätt du vill. Du kan använda JUST-tangenten för att flytta ett hörn på objektet. Tryck på JUST-tangenten och du får frågan:

Markera hörnet som skall flyttas

Flytta korset till det hörn du vill flytta och markera en indikationspunkt här. Du ser följande meddelande:

Markera den nya positionen för denna referenspunkt

På en terminal med mus så ändras de två linjerna från markerat hörn i längd och riktning enligt den nya positionen på korset. Flytta det till önskat läge och klicka.

MÄRK FÖR REPETERADE ÄNDRINGAR

Märkningar för ändringar Detta kapitel beskriver ändringar så som flytta. kopiera och stryka objekt. Du trycker på funktionstangenten du vill använda och du ombeds nu att märka objektet(en) du vill ändra. Det finns också menykommandon för ändringar så som vridning, mindre-större samt spegling och de fungerar på samma sätt. Du ger kommandot och ombeds sedan att märka vad du vill ändra. Dessa kommandon beskrivs i kapitlet som startar på sidan 63. Använda MÄRK-tangenten Du kan istället börja ändringen genom att trycka på MÄRK-tangenten. Detta är användbart i vissa för att börja en ändring situationer: Märkning startad med MÄRK-tangenten betyder att objekten förblir märkta efter ändringen. Använd detta när du vill utföra flera sådana funktioner. Märkning startad med MÄRK-tangenten tillåter dig att fortsätta märka enkla objekt eller grupper av objekt. Du kan även använda kommandot Titta-på och fortsätta märkningen. För att veta mera om hur du gör detta läs kapitlet som startar på sidan 87. För att ändra utseendet på befintliga objekt tryck på MARK-tangenten för att märka ut objektet som skall ändras. Läs på sidan 75 för att få veta mera. Tryck på MÄRK-tangenten i stället för en funktions-Hur du märker genom att tangent eller ett kommando och du får meddelandet: använda MÄRK-tangenten Märk objektet(en)

Märkningstekniken är likadan som tidigare. Du dubbel-klickar för att märka ett enkelt objekt och innesluter en grupp av objekt i fyrkanter för att märka dem. Tryck på \- (E-tangenten) för att återvända till kommandomenyn. Tryck sedan på en funktionstangent eller ge det ändringskommandot du önskar. Eftersom det redan finns något märkt så ombeds du inte märka något, utan du flyttas direkt in i ändringsfunktionen.

Funktionstangenter Norsk Data ND-63.045.1 SW

Använda symbolbiblioteket Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 5

ANVÄNDA SYMBOLBIBLIOTEKET

Vad är ett symbolbibliotek?	57
Bibliotek/Hämta för att hämta en symbol	57
Bibliotek/Stryk för att stryka en symbol	57
Bibliotek/Lagra för att lagra en symbol	58
Bibliotek/Innehåll för att se symbolnamnen	60
Bibliotek/Titta-på för att titta på och skriva ut symboler	60
Bibliotek/Visa för att få en lista på bibliotek	61

SYMBOLERNA I (NOTIS)DRAW-DEMO:

Använda symbolbiblioteket Norsk Data ND-63.045.1 SW

VAD ÄR ETT SYMBOLBIBLIOTEK?

Hur du skapar dina egna symboler När du har skapat en ritning som du vill inkludera i en annan ritning senare så ska du märka och lagra den i ett bibliotek. Ett sådant symbolbibliotek kan innehålla upp till 40 namngivna symboler och du kan ha många bibliotek. Det finns ett demonstrationsbibliotek som kallas DRAW-DEMO på användare NOTIS på din dator. Du ser symbolerna i detta bibliotek på första sidan i detta kapitel.

BIBLIOTEK/HÄMTA FÖR ATT HÄMTA EN SYMBOL

Hämta en symbol Ge kommandot Bibliotek/Hämta. Du måste skriva namnet på symbolbiblioteket. Tryck på 🚽-tangenten två gånger för att få ditt standardbibliotek eller det du senast använde. DRAW: Biblioteksnamn: ORGANISATION Hämta symbol: Bibliotek och När du skrivit biblioteksnamnet så ska du skriva symbolnamn namnet på symbolen du önskar hämta och trycka på ↓-tangenten. Du kan förkorta symbolnamnet så länge som det förblir unikt. Du ser följande meddelande: Markera en referenspunkt för symbolen Denna referenspunkt specificerades när du lagrade symbolen. Placera punkten där du vill ha den i ritningen och symbolen ritas omedelbart.

BIBLIOTEK/STRYK FÖR ATT STRYKA EN SYMBOL

Stryka en symbol

Ge kommandot Bibliotek/Stryk för att stryka en symbol i biblioteket. Skriv namnet på biblioteket och symbolen och du får meddelandet:

Vill du verkligen stryka objektet(en) (J/N)?

Om du inte ändrat dig, skriv J och symbolen stryks från biblioteket för alltid.

BIBLIOTEK/LAGRA FÖR ATT LAGRA EN SYMBOL

Ge kommandot Bibliotek/Lagra. Om ingenting redan är Lagra en symbol märkt så får du meddelandet: Märk objektet eller en grupp av objekt Efter att du märkt objektet eller en grupp av objekt visas följande på bildskärmen: DRAW: Biblioteksnamn: Namnge bibliotek Du skriver namnet på symbolbiblioteket där du vill lagra dina symboler. Använd citationstecken runt namnet om biblioteket inte finns. Tryck på 🚽tangenten. Ett nytt bibliotek får filtypen :NDSF. **Standardbibliotek** Om du trycker på ↓-tangenten när du får frågan om bibliotek så visas standardbiblioteksnamnet. Du kan Täsa mer om hur du specificerar ett standardbibliotek på sidan 98. På den andra raden på din bildskärm ser du: Namnge symboler Lagra symbol: Skriv namnet du vill ge till symbolen. Använd citationstecken om du inte vill omdefiniera en befintlig symbol. Tryck på ← -tangenten. Första tre raderna på din bildskärm ser ut så här: DRAW: Biblioteksnamn: "ORGANISATION" Lagra symbol: "FYRKANT" Allt Märkt Omärkt Du kan välja att definiera allt som finns i arbetsområdet som "FYRKANT", bara den märkta delen eller den omärkta delen. Tryck en gång på tangenterna A,

Symbolens referenspunkt

När du har valt del av ritning som skall definieras som symbol så får du frågan:

M eller O eller flytta markören till önskat läge

Markera en referenspunkt för symbolen

och tryck på ← -tangenten.

Flytta korset dit där du vill placera referenspunkten. Denna punkt används för att positionera symbolen när du hämtar den senare. Du kan placera referenspunkten på alla dina symboler på samma plats t ex i ett av hörnen.

Lagra en symbol i biblioteket

STEG 1:

Skapa en ritning

STEG 2:

Ge kommandot Bibliotek/ Lagra, märk blomman och skriv namnet på biblioteket och symbolen

STEG 3:

Markera en referenspunkt

🖬 🛯 🖛 🛶 🔤 🖬 🖬 🖬

BIBLIOTEK/INNEHÅLL FÖR ATT SE SYMBOLNAMNEN

Vad innehåller När du definierar en symbol och lagrar den i ett ditt bibliotek? bibliotek så ger du den ett namn. Kommandot Bibliotek/Innehåll ger dig en lista i alfabetisk ordning på symbolerna i biblioteket. Du måste specificera biblioteksnamnet:

DRAW: Biblioteksnamn:

Biblioteksnamn Tryck på ↓-tangenten för att specificera det bibliotek du senast använde. Om du ännu inte använt något så visas ditt standardbibliotek. Du kan också välja att skriva namnet på biblioteket du vill använda. Tryck på ↓-tangenten när namnet är riktigt. Din ritning täcks temporärt av listan. På första raden ser du:

DRAW: Tryck på vilken tangent som helst för att fortsätta

När du trycker på någon tangent så stryks listan från din bildskärm och ritningen visas.

BIBLIOTEK/TITTA-PÅ FÖR ATT TITTA PÅ OCH SKRIVA UT SYMBOLER

Titta på symbolerna i ett bibliotek	Du kan titta på en mindre version av så många som 20 symboler från biblioteket samtidigt på din bildskärm. Symbolerna i (NOTIS)DRAW-DEMO visas på första sidan i detta kapitel. Ge kommandot Bibliotek/Titta-på och specificera biblioteksnamn:
	DRAW: Biblioteksnamn:
	Tryck på ↓-tangenten för att få ditt standard- bibliotek eller skriv namnet på biblioteket du önskar titta på och tryck på ↓-tangenten. Arbets- området täcks temporärt av de första 20 symbolerna i biblioteket i alfabetisk ordning. Varje representation innehåller namnet på symbolen och positionen för referenspunkten.
Fler än 20 symboler	Om det finns flera än 20 symboler i biblioteket tryck på vilken tangent som helst utom ÅTER eller \-tangenten för att se de sista. Dessa två tangenter tar dig tillbaka till kommandomenyn.
Skriva ut symbolerna i biblioteket	Du kan skriva ut innehållet på skärmen genom att trycka på SKRIV-tangenten. För mer information om detta läs på sidan 85.

BIBLIOTEK/VISA FÖR ATT FÅ EN LISTA PÅ BIBLIOTEK

1

Visa en lista över bibliotek Ge kommandot Bibliotek/Visa för att få en lista på symbolbiblioteken. Listan täcker temporärt din ritning. Tryck på vilken tangent som helst för att gå tillbaka till ritningen när du läst klart.

Hur symbolbiblioteken lagras Nästa stycke innehåller teknisk information. Är du inte intresserad kan du hoppa över det.

Symbolbiblioteken lagras som SINTRAN-filer. De får automatiskt filtypen :NDSF. Det är inte möjligt att lagra dem i NOTIS-DS. Kommandot Bibliotek/Visa visar alla filer av typen :NDSF.

Använda symbolbiblioteket Norsk Data ND-63.045.1 SW

1

_____. .

None-

U Ð H T

Ändra Objekt Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 6

ÄNDRA OBJEKT

Ändra/Spegla för spegelkopia	65
Ändra/Vrid för att vrida	66
Ändra/Mindre-större för att ändra storlek	68
Ändra/Text för att redigera befintlig text	70

ÄNDRA/SPEGLA FÖR SPEGELKOPIA

En spegelkopia Ge kommandot Ändra/Spegla för att skapa en spegelkopia av något objekt eller grupp av objekt. Om något inte redan är märkt så får du detta meddelande på skärmen:

Märk objektet eller en grupp av objekt

Speglingsrad När du märkt vad du vill spegla så måste du markera speglingsraden. Denna rad bestämmer både riktningen som kopian skall visas i och platsen. Du får följande meddelande:

Markera en start- och en slutpunkt på speglingsraden

Var placeras kopian?

När du markerar speglingsraden så visas spegelkopian på bildskärmen. Sträckan mellan märkt original och speglingsraden är lika med sträckan mellan speglingsraden och kopian. Speglingsraden försvinner när kopian ritas och märkningen stryks på originalet om du inte började med att märka med MÄRK-tangenten.

٢

٢

٢

٢

٢

E

٢

٢

5

E

E

ÄNDRA/VRID FÖR ATT VRIDA

Vrida ett objekt	Ge kommandot Ändra/Vrid. Om inget objekt är märkt får du meddelandet:
	Märk objektet eller en grupp av objekt
Märka	Märk objektet(en) du vill vrida. Nästa fråga du får är:
	Markera en punkt som inte skall flyttas
Centrum på en vridning	Denna punkt skall inte flyttas under vridningen. Observera att den inte behöver placeras i objektet.
	Nu skall du välja hur mycket du vill vrida objektet. Du kan antingen specificera hur många grader du vill vrida eller du kan använda två indikationspunkter för att definiera vridnings- vinkeln. Välj genom att svara på följande fråga:
	DRAW: Vill du definiera vinkeln i grader (J/N)? : _
Vridningsvinkeln i grader	Om du svarar J på frågan, specificera antalet grader:
	Vridningsvinkeln i grader : _
	Skriv antalet grader du vill vrida objektet moturs. Använd negativt tal om du vill rotera medurs. När du trycker på ↓-tangenten så visas vridningen.
Vridningsvinkeln med två punkter	Om du svarar N på frågan "Vill du definiera vinkeln i grader" så ombeds du:
	Markera en referenspunkt för vridningen
	En tänkt linje mellan denna punkt och centrum på vridningen definierar ett ben på vridningsvinkeln. För att definiera det andra benet:
	Markera en punkt som markerar gränsen 🦷 för vridningen
	När du markerar punkten så visas vridningen av objektet.
Ändra objekt Norsk Data ND-63.045.1 SW

Vrida objekt

A۷

5115); 5115

5

٢

E

E

٢

C

E

C

C

C

C

6

C

6

ÄNDRA/MINDRE-STÖRRE FÖR ATT ÄNDRA STORLEK

Mindre-större	Ge kommandot Ändra/Mindre-större för att ändra storleken på ett objekt. Om inte något redan är märkt så ser du meddelandet:
	Märk objektet eller en grupp av objekt
Mindre eller större	När du gjort detta, specificera hur mycket du vill förändra storleken. Du kan förstora eller förminska objektet, och du kan ändra storleken både vertikalt eller horisontellt. Du ser följande meddelande:
	DRAW: Horisontell faktor:
Faktor	Den horisontella faktorn bestämmer hur mycket storleken skall ändras i horisontell riktning. En faktor på 1.00 betyder ingen förändring, 0.50 betyder halva storleken, 2.00 betyder dubbelt så stor och så vidare. Tryck på ↓-tangenten om du vill ha standardvärdet på 1.00 eller skriv värdet och tryck på ↓-tangenten. Du får då följande fråga:
	Vertikal faktor: _
	Den vertikala faktorn bestämmer hur mycket storleken skall ändras i vertikal riktning. Tryck på ↓-tangenten om du vill ha standardvärdet på 1.00, eller skriv in faktorn och tryck på ↓- tangenten. Du kan använda UPP-pil för att flytta tillbaka till föregående fält.
Effekterna av funktionen	Om du använt samma horisontella och vertikala faktorer så behåller objektet samma utseende men har en annan storlek. Om du använder olika faktorer så förändras utseendet på objektet.
Punkt som inte skall flyttas	Markera sedan punkten som skall stanna kvar på samma plats under funktionen:
	Markera en punkt som inte skall flyttas under förstoringen/minskningen
	När punkten har markerats så ser du det <mark>ändrade</mark> objektet på din bildskärm igen.
Text	Du kan förstora/minska text på samma sätt som andra objekt. Om din text har fri riktning, vilket betyder varken horisontell eller vertikal så måste du ha identiska faktorer. Läs mer om detta på sidan 79.

•

Mindre-större för att ändra storlek

C

٢

C

E

٢

E

C

C

L

5

5

5

2

C

ÄNDRA/TEXT FÖR ATT REDIGERA BEFINTLIG TEXT

Redigera text	Använd kommandot Ändra/Text för att redigera befintlig text. Om texten inte är märkt så får du följande meddelande:
	Märk texten du vill redigera
En textrad	Om du märker en textrad så flyttas den från ritningen in i redigeraren där du skapade den. Den visas på skärmen så här:
	DRAW: Text
	·
	TEXT DU KAN REDIGERA
Redigeringstangenter	Du kan redigera texten med följande tangenter:
	 ● PIL-tangenterna för att flytta markören ● ÖVERSTRUKET A-tangenten ● F1-tangenten för att stryka en hel rad ● ↓-tangenten för att börja en ny rad ● EXP-tangenten för expanderaläget på/av
Tillbaka till ritningen	När du är klar så trycker du på \-tangenten. Detta placerar den redigerade texten tillbaka till den position den hade förut. Om du vill flytta den får du göra det i en operation efteråt.
Flera än en textrad	Om du märker flera än en textrad så får du in dem en efter en i redigeraren. Du redigerar först den första och placerar den i ritningen igen när du trycker på \-tangenten. Nästa text tas in i redigeraren och du fortsätter tills dess alla texterna är redigerade.
Ändra utseendet på texten	Se nästa kapitel "Penna och Font: Utseendet på din ritning" för att förändra utseendet på ritningen. Det startar på sidan 73.

Redigera text

STEG 1:

Ge kommandot Ändra/Text och märk texten du vill redigera

DRAW: Text

NORD 10

Ursprunglig dator STEG 2:

Skriv in rätt text och tryck på ∢tangenten

ND 500

Den nya serien STEG 3:

Redigerad text skrivs in

C

E

Penna och Font: Utseendet på din ritning Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 7

-

-

-

7

3

114

110

Penna och Font: Utseendet på din ritning

Välja och ändra utseendet	75
Penna/Typ för heldragna eller streckade linjer	75
Penna/Bredd för enkla eller dubbla linjer	76
Penna/Färg för en av sex färger	76
Font/Namn för att välja typsnitt	77
Font/Lutning för upprätt eller lutande text	77
Font/Storlek för att välja storlek på texten	78
Font/Riktning för att välja riktning på texten	79
Font/Justera för att välja justering på texten	80

•

VÄLJA OCH ÄNDRA UTSEENDET

Ställa in olika värden	Huvudkommandon för utseendet är Penna och Font. Använd kommandona för att välja värden du vill använda innan du ritar objekten. Objekt du ritar visas enligt de aktuella värdena som visas på statusraden.
Ändra utseendet på ett befintligt objekt	Följ denna procedur för att ändra utseendet på ett objekt eller en grupp av objekt:
	 Tryck på MÄRK-tangenten för att märka objektet du vill ändra.
	• Ge önskat menykommando och välj nytt värde.
	• Märkt objekt ändras till det nya värdet du valt.
	Att ändra utseendet på ett objekt på detta sätt ändrar också det aktuella värdet. Du ser detta på statusraden.

PENNA/TYP FÖR HELDRAGNA ELLER STRECKADE LINJER

Typ av linje

Ge kommandot Penna/Typ för att välja om du vill ha heldragen eller streckad linje. De två möjliga värdena visas så här:

DRAW: Penna/Typ:

Heldragen

Ändra värdet

Välj värdet genom att trycka på H för heldragen eller S för streckad. Du kan också välja genom att ställa markören på önskat värde och trycka på +-tangenten. Aktuellt värde visas på statusraden.

Streckad

OBS!

•

Du kan bara välja streckad linje för "raka" objekt så som: LINJE, PIL, FYRKANT och NÄTVERK.

PENNA/BREDD FÖR ENKLA ELLER DUBBLA LINJER

Bredd

Ge kommandot Penna/Bredd för att välja mellan enkel eller dubbel linje för objektet. Två värden visas då:

DRAW: Penna/Bredd:

Dubbe1 Enkel

Tryck på E för enkel och D för dubbel. Aktuellt värde visas på statusraden.

PENNA/FÄRG FÖR EN AV SEX FÄRGER

Färg på en plotter

Ge kommandot Penna/Färg för att specificera vilken av sex plotterpennor som skall användas när objektet plottas. Värden visas så här:

1-Svart | 2-Lila 3-Blå 4-Grön 5-Gul 6-Röd

Ändra färg genom att skriva motsvarande siffra. Aktuell pennfärg visas på statusraden.

OBS!

Om plottern ger en annan färg än den du väntade dig beror det troligen på att någon har ändrat pennorna i plottern manuellt. Be någon visa dig hur du flyttar om pennorna. Penna och Font: Utseendet på din ritning Norsk Data ND-63.045.1 SW

FONT/NAMN FÖR ATT VÄLJA TYPSNITT

Font eller stiltyp

Ge kommandot Font/Namn för att välja mellan fem olika fonter. Namnen på fonterna visas när du ger kommandot:

Simplex | Duplex Complex Triplex Grekisk

Skriv första bokstaven på önskat val eller flytta markören i sidled och tryck på ↓-tangenten. Namnet på aktuell font visas på statusraden. Se illustrationen på de fem fonterna i slutet på sidan.

FONT/LUTNING FÖR UPPRÄTT ELLER LUTANDE TEXT

Font lutning

Ge kommandot Font/Lutning för att välja mellan upprätt och lutande text. Två värden visas så här:

DRAW: Font/Lutning:

Upprätt | Lutande

Skriv U för upprätt och L för lutande text. Aktuellt värde visas på statusraden.

Font/Namn: SIMPLEX Font/Namn: DUPLEX Font/Namn: COMPLEX Font/Namn: TRIPLEX Φοντ/Ναμν: ΓΡΕΚΙΣΚ Font/Lutning: UPPRÄTT Font/Lutning: LUTANDE

FONT/STORLEK FÖR ATT VÄLJA STORLEK PÅ TEXTEN

Ge kommandot Font/Storlek för att sätta storlek på **Bokstavsstorlek** dina bokstäver. Du har två huvudmöjligheter. Du kan använda en fördefinierad storlek genom att ange ett numeriskt värde. Du kan också använda Dynamisk storlek. Din text placeras då mellan två indikationspunkter. De olika värdena är följande: 8 12 20 32 48 Dynamisk 6 Fördefinierad storlek Använd PIL-tangenterna för att flytta i sidled och tryck på ↓-tangenten för att välja. Om du väljer en siffra så skall du svara på frågan när du definierar text: Markera startpositionen för texten Dvnamisk storlek Om aktuell Font/Storlek på statusraden är Dynamisk så får du två uppmaningar när du definierar nya texter. Första är på samma sätt som fördefinierad textstorlek, den andra är detta: Markera positionen som avslutar texten Ändra storlek på Du kan ändra storleken på befintlig text med befintlig text kommandot Ändra/Mindre-större se sidan 68. Du kan inte ändra storleken genom att trycka på MÄRK-tangenten och välja ett annat värde. Font/Storiek: 6 Font/Storlek: 8 Font/Storlek: 12 Font/Storlek: 20 Font/Storlek: 32 Font/Storlek: 48

Font/Storlek: Dynamisk

Startpunkt

Slutpunkt

FONT/RIKTNING FÖR ATT VÄLJA RIKTNING PÅ TEXTEN

Tre möjligheter

Kommandot Font/Riktning ger dig tre möjligheter för hur du placerar texten.

DRAW: Font/Riktning:

slutpunkt.

_Horisontell Vertikal Fri

Välj riktningen du önskar. Aktuell fontriktning visas på statusraden.

fördefinierad storlek (se ovan). Om storleken är dynamisk så måste du specificera start- och

Du måste markera startpunkt på horisontell text med

Horisontell text

Vertikal text

Du måste markera startpunkt för vertikal text med fördefinierad storlek (se ovan). Du ser då meddelandet på skärmen:

Vill du rita texten vertikalt Upp eller Ned (U/N)? :

Skriv U eller N och då skrivs texten i önskad riktning.

Fri text

Om du har valt fri med fördefinierad storlek så måste du först specificera startpunkt. Då får du frågan:

Markera vinkeln på texten med en punkt

Du måste också markera startpunkten på fri, dynamisk text. Du får frågan om en slutpunkt som bestämmer både storlek på bokstäverna och riktningen på texten.

Horisontell text

FONT/JUSTERA FÖR ATT VÄLJA JUSTERING PÅ TEXTEN

Hjälp med positionering av text	Kommandot Font/Justera kan hjälpa dig positionera dina texter exakt där du vill ha dem. Det finns två värden:
	DRAW: Font/Justera:
	_Vänster Centrerat
	Välj justeringen du vill ha. Aktuell justering visas på statusraden.
Vänsterjustering	Om du väljer att vänsterjustera så får du ett meddelande när du definierar texten:
	Markera startpositionen för texten
	Indikationspunkten definierar det nedre vänstra hörnet på första bokstaven på första raden i din text.
Centrerad justering	Om du väljer att centrera så får du följande meddelande när du definierar din text:
	Markera centrum på textraderna
	Indikationspunkten definierar mitten på din text. En textrad skrivs och centreras direkt ovanför indikationspunkten. Om du har block av text där radlängderna är olika så centreras de horisontellt enligt den längsta raden. Indikationspunkten används också för att centrera textblock vertikalt.
När du använt centrerad justering	Du kan använda centrerad justering när du t ex vill placera textraderna eller ett textblock direkt i mitten på en fyrkant.
T m o In	exten på flera rader är skriven ned Font/Justera: Centrerad ch placerats inne i fyrkanten. dikationspunkten visas.

Indikationspunkt

Lagra och skriva ut din ritning Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 8

100

3

-

LAGRA OCH SKRIVA UT DIN RITNING

Lagra ritningen i ett arkiv	83
Arkiv/Hämta för att hämta en ritning	83
Arkiv/Lagra för att lagra en ritning	84
Arkiv/Stryk för att stryka en ritning	84
Arkiv/Visa för att få en lista på ritningarna	85
Skriva ut en ritning eller använda en plotter	85
Arkiv/Förbereda-WP för att∘förbereda en ritning för WP	86

Lagra och skriva ut din ritning Norsk Data ND-63.045.1 SW

82

Þ

LAGRA RITNINGEN I ETT ARKIV

Lagra en ritning	Ritningen du skapar på skärmen är inte permanent. När du går ut ur NOTIS-DRAW så kan du normalt inte få den tillbaka om du inte har lagrat den först. När du lagrat den i ett arkiv så kan du hämta en kopia av den och visa den på skärmen.
Namnge en ritning	Ge ritningen ett passande namn på upp till 16 bokstäver, siffror (du kan använda bindestreck). Du kan inte använda blanktecken. Du måste använda citationstecken om ritningen är ny och du lagrar den för första gången.
Lagra på nytt skriver över originalet	Varje gång du lagrar så lagras alltid det du har på skärmen över det som fanns på detta namn innan. Du kan inte ha två olika versioner på samma ritning med samma namn.
NOTIS-DS	Du kan lagra dina ritningar i NOTIS-DS om du registrerats som DS-användare. Du måste då namnge mapp och låda för din ritning. Om du vill använda NOTIS-DS, se sidan 98.

.

ARKIV/HÄMTA FÖR ATT HÄMTA EN RITNING

Hämta en ritning som lagrats	Ge kommandot Arkiv/Hämta för att hämta en ritning som du tidigare lagrat i ditt arkiv. Namnge ritningen du vill hämta:
	DRAW: Hämta ritning: _
Dense vitningen från	Tryck på ↓-tangenten för att få standardnamnet som är namnet på den senast lagrade ritningen eller skriv namnet. Du kan förkorta namnet så länge som det är unikt. Tryck på ↓-tangenten. En pil i övre högra hörnet visar att hämta-processen är i gång.
skärmen?	frågan om du vill rensa den. Observera att du kan bara rensa bildskärmen, du stryker inte en ritning som finns lagrad permanent.
	Vill du ta bort ritningen ´på skärmen (J/N)? _
Lägga ihop två ritningar	Skriv J eller N enligt din önskan. Om du skriver N så placeras ritningen över den du har i arbets- området. Du ser båda ritningarna.

ARKIV/LAGRA FÖR ATT LAGRA EN RITNING

Lagra en ritning permanent	Ge kommandot Arkiv/Lagra för att lagra en ritning på din bildskärm permanent i arkivet. Specificera namnet på din ritning:
	DRAW: Lagra ritning: _
	Tryck på ↓-tangenten om du vill lagra med standardnamnet vilket är det som du använde vid senaste lagring. Om inte, skriv namnet och tryck på ↓-tangenten. Använd citationstecken om namnet inte finns. Filtypen för ritningen är :DRAW.
NOTIS-DS	Du kan lagra dina ritningar i NOTIS-DS om du registrerats som DS-användare. När du lagrar en ritning så måste du skriva namnet på mappen och lådan när du lagrar den. Läs mer om NOTIS-DS på sidan 98.
Lagra ofta	Du vill kanske lagra ritningen du arbetar med vid olika tillfällen och på olika stadier under tiden du skapar den. Det betyder att om någonting händer så kan du hämta en kopia från arkivet och fortsätta arbetet. Det minskar risken för att behöva rita om allt.

ARKIV/STRYK FÖR ATT STRYKA EN RITNING

Stryka en ritning permanent	Ge kommandot Arkiv/Stryk för att stryka en ritning. Skriv namnet på ritningen du vill stryka:
	DRAW: Stryk ritning: _
	Du måste bekräfta att du vill stryka:
	Vill du verkligen stryka ~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~
	Om du inte ångrat dig så skriv J och ritningen stryks.
	•

ARKIV/VISA FÖR ATT FÅ EN LISTA PÅ RITNINGARNA

Få en lista på dina ritningar Kommandot Arkiv/Visa ger en lista på skärmen på alla dina ritningar. Listan kommer temporärt att skrivas över din ritning. Tryck på vilken tangent som helst för att komma tillbaka till kommandomenyn.

SKRIVA UT EN RITNING ELLER ANVÄNDA EN PLOTTER

Skriva ut på	papper	Tryck på SKRIV-tangenten för att skriva ut ritningen du har på skärmen på papper. Du ser detta på första raden:
		DRAW: Skrivare: _
		Tryck på ↓-tangenten för att få namnet på standardskrivaren eller skriv namnet på den skrivare du önskar använda. Om NOTIS-DRAW inte känner igen skrivarnamnet du skriver in så skriv det igen. Tryck på ↓-tangenten för att starta utskriften. En pil i övre högra hörnet visar att utskriften är på gång. Den egentliga utskriften på skrivaren kan ta en längre tid.
Skriva till p	lotter	Du följer samma procedur när du vill skriva till en plotter. När du skrivit namnet så ser du frågan:
		År plottern klar (J/N)? _
		Kontrollera att plottern är på, att det finns papper i den och den på andra sätt är klar och skriv J. Utskriften startar omedelbart. Du kan inte använda terminalen under den tiden som utskriften sker.
Skriva till o film	verhead-	Det är möjligt att skriva en ritning direkt på en overheadfilm. Detta kräver speciella plotterpennor och en långsam fart. Följ proceduren som beskrivs ovan.

ARKIV/FÖRBEREDA-WP FÖR ATT FÖRBEREDA EN RITNING FÖR WP

Förbereda ritningen för NOTIS-WP

Du kan integrera ritningen med NOTIS-WP-dokument. Skapa ritningen och ge kommandot Arkiv/Förbereda-WP för att förbereda en speciell fil som du senare kan inkludera i textdokumentet. Du får meddelandet:

DRAW: Till fil:

Standarfiltyp för kommandot är :PICT. Du kan också använda någon annan typ om du vill. Använd citationstecken runt namnet om filen är ny.

Vad gör du iNär du skapar ditt NOTIS-WP-dokument så skall du
använda direktivet ^IN-BG=filnamn:filtyp; för att
inkludera ritningen. Detta direktiv är det samma
som används för att inkludera Affärsgrafikens
diagram. Du måste inkludera filtypen på filen
XXX:PICT där XXX står för namnet.

Skapa plats för
din ritningOm ritningen täcker hela sidan så måste du använda
direktivet ^BL=n; för att lägga in "n" blanka rader
i ditt dokument. Detta är den plats som ritningen
upptar. Du måste lägga in ^BL=n; efter direktivet
^IN-BG=filnamn:filtyp;.

^IN-BG=namn:pict;	
	······································

1: | NOTIS-WP dokumentet

2: Så ser det ut i utskriften Titta på dina ritningar på olika sätt Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 9

-

-

TITTA PÅ DINA RITNINGAR PÅ OLIKA SÄTT

Titta-på/Bläddra för att se olika delar i din ritning	89
Titta-på/Större och Titta-på/Mindre för zoomning	90
Titta-på/Upp för att gå överst i ritningen	91
Titta-på/Ark för A4, A5 eller A6	91
Titta-på/Översikt för stående eller liggande	92
Titta-på/Helsida för att se hela ritningen	92
Titta-på/Fönster för att placera fönstret	94

Titta på dina ritningar på olika sätt Norsk Data ND-63.045.1 sw

TITTA-PÅ/BLÄDDRA FÖR ATT SE OLIKA DELAR I DIN RITNING

Flytta fönstret

Bildskärmen är ett fönster genom vilket du kan titta på din ritning. Normalt ser du bara en del av den. Kommandot Titta-på/Bläddra används för att flytta fönstret till olika delar av ritningen. Du ser meddelandet:

Markera fönstrets nya centrum

Flytta korset dit där du vill att fönstrets nya centrum skall vara och klicka.

Kom ihåg att du också kan använda BLÄDDRA-

Bläddra

tangenterna för att flytta fönstret upp, ned och i sidled. Dessa tangenter flyttar fönstret en fördefinierad sträcka medan kommandot Tittapå/Bläddra tillåter dig att specificera platsen för fönstret. Du kan inte använda dessa tangenter i arbetsområdet.

1: Titta-på/Bläddra, korset i ett nytt centrum på fönstret

2: Fönstret har flyttats nedåt

TITTA-PÅ/STÖRRE OCH TITTA-PÅ/MINDRE FÖR ZOOMNING

Förstora	Kommandot Titta-på/Större kan jämföras med ett förstoringsglas. Det ändrar inte storleken på ritningen. Du flyttar fönstret närmare din ritning, du ser en mindre del av ritningen men det du ser är större. Använd kommandot Ändra/Mindre-större för att ändra storleken på objekten. Du får detta meddelande när du använder Titta-på/Större:
	Markera fönstrets nya centrum
	Placera korset där du vill ha fönstrets nya centrum och klicka och den del av ritningen som ryms i fönstret visas.
Förminska	Kommmandot Titta-på/Mindre är motsatsen till Titta-på/Större. Du får meddelandet:
	Markera fönstrets nya centrum
	När centrumet är markerat så visas ritningen.
Zooma in en ritning	Dessa kommandon förstorar eller förminskar din bild med faktor 2 varje gång du använder dem. Du kan repetera kommandona flera gånger i rad.

1: Färe Titta-på/Större, korset i ett nytt centrum på fönstret

2: Efter Titta-på/Större

TITTA-PÅ/UPP FÖR ATT GÅ ÖVERST I RITNINGEN

Normalstorleken

Använd kommandot Titta-på/Upp för att komma tillbaka till vänstra hörnet på din ritning. Om du har använt kommandona Titta-på/Mindre eller Större och ändrat storleken så ändrar kommandot Tittapå/Upp storleken på ritningen till det normala.

TITTA-PÅ/ARK FÖR A4, A5 ELLER A6

Tre format Ge kommandot Titta-på/Ark om du vill vara säker på att din ritning ryms på ett mindre arkformat. DRAW: Titta-på/Ark: 1-A4 2-A5 3-A6 Tryck på önskad siffra. Aktuellt format visas på statusraden. A4-format Standardmarginalerna på ett A4-ark visas som streckade linjer i arbetsområdet. A5-format Om du väljer A5-formatet läggs ytterligare en heldragen linje genom mitten på A4-arket. A6-format I A6-formatet läggs två ytterligare linjer in över den övre hälften på arket för att markera storleken på A6-arket. Delande rader för A6 1 t 1 1 1 1 1

TITTA-PÅ/ÖVERSIKT FÖR STÅENDE ELLER LIGGANDE

Stående eller liggande

Kommandot Titta-på/Översikt tillåter dig att välja mellan stående och liggande ritning. Kommandot har två möjliga värden.

Skriv L om du vill ha liggande, skriv S om du vill ha stående. Aktuell översikt visas på statusraden.

STÅENDE

LIGGANDE

TITTA-PÅ/HELSIDA FÖR ATT SE HELA RITNINGEN

Minska för att rymmas

Kommandot Titta-på/Helsida minskar hela ritningen så att den kan visas på bildskärmen. Detta är bekvämt när du vill ha en översikt över hur ritningen ser ut. Du kan redigera ritningen i detta läge. Se illustration på motsatt sida.

Se hela ritningen på skärmen

TITTA-PÅ/FÖNSTER FÖR ATT PLACERA FÖNSTRET

Storlek och placering på fönstret Ge kommandot Titta-på/Fönster för att se var fönstret är placerat och hur stort det är. När du ger kommandot så visas ett litet ark i nedre vänstra hörnet på bildskärmen. Fönstret markeras i inverse video. Se illustrationen nedan. Första raden på bildskärmen talar om för dig vad du måste göra för att få bort det igen.

Tryck på vilken tangent som helst för att fortsätta

Service: Funktioner och valmöjligheter Norsk Data ND-63.045.1 SW

KAPITEL 10

-

-

-

-

SERVICE: FUNKTIONER OCH VALMÖJLIGHETER

Service/Matris för rak positionering	97
Service/Punktföljning för närmaste punkt	97
Service/Snabb-läge: Gömd text för att spara tid	98
Service/Normalvärden för att sätta standardvärden	98
Service/@ för att ge SINTRAN-kommandon	100
Statusrad	100

SERVICE/MATRIS FÖR RAK POSITIONERING

Vad är en matris	En matris är en mönster av punkter på din bild- skärm. När den är påslagen så får du bara markera indikations- och referenspunkt på en punkt i matrisen. Detta gör det lättare att ha en rät linje mellan två objekt. Du placerar det andra objektet på samma vertikala eller horisontella linje i matrisen som den första. Du kan slå av matrisen när du vill.
Slå på matrisen	Ge kommandot Service/Matris för att slå på matrisen. Du måste specificera matrisen i milli- meter. Detta är vad du ser när du ger kommandot:
	DRAW: Horisontell storlek: Vertikal storlek:
	Skriv antal millimeter och tryck på ₊J-tangenten. Du kan använda decimalpunkt i talet. Tryck på pil UPP för att flytta tillbaka till föregående fält. Du ser att var femte punkt på matrisen är tjockare för att det skall vara lättare att räkna.
Slå av matrisen	Upprepa kommandot för att slå av matrisen.
När skall du använda matris	Det tar längre tid för NOTIS-DRAW att visa en ny bild på skärmen när du använder matris. Du vill kanske använda matrisen bara för de objekt där en rak linje är ett krav och definiera dessa först och sedan slå av matrisen.

SERVICE/PUNKTFÖLJNING FÖR NÄRMASTE PUNKT

Använda punktföljning	Punktföljning gör det lättare att positionera korset exakt på ett hörn av en fyrkant eller ett nätverk eller i slutet på en linje eller pil. När punktföljning är på så är det ända du behöver göra att placera korset nära önskad punkt innan du klickar.
Slå på punktföljning	Ge kommandot Service/Punktföljning. Det syns på statusraden när punktföljning är påslagen.
Både punktföljning och matris	Det är möjligt att använda både punktföljning och matris samtidigt. Om du gör detta så är punkt- följningen "starkare" än matrisen. När du placerar korset inom punktföljningsavstånd på ett hörn mellan hörnet och matrispunkten så flyttas det till hörnet när du klickar.
Slå av punktföljning	Upprepa kommandot Service/Punktföljning för att slå av.

SERVICE/SNABB-LÄGE: GÖMD TEXT FÖR ATT SPARA TID

Text som fyrkanter	NOTIS-DRAW behöver mer tid för att visa texten på din bildskärm än andra objekt. Om du slår på Snabb- läge så visas texten temporärt som fyrkanter. Detta snabbar upp tiden som behövs för att visa texten på skärmen. Ge kommandot Service/Snabb-läge för att slå på funktionen.
Befintlig text	Befintlig text visas inte genast som fyrkanter men detta händer så fort som du ändrar dem eller ändrar något annat i din ritning.
Redigera i Snabb-läge	Du kan redigera texten som vanligt i Snabb-läget. Kommandot Ändra/Text flyttar märkt text in i redigeraren oberoende av läget. Du kan läsa mer om detta på sidan 70.
Slå av snabbläget	Repetera kommandot Service/Snabb-läge för att slå av funktionen.

SERVICE/NORMALVÄRDEN FÖR ATT SÄTTA STANDARDVÄRDEN

Standardvärden	När du startar NOTIS-DRAW så finns det en uppsättning av standardvärden för alla olika möjligheterna så som storlek på bokstäver, linjetyp etc. NOTIS-DRAW:s standardvärden för din dator sätts normalt av den systemansvarige. I detta kapitel så lär du dig hur du kan skapa en egen uppsättning av dessa värden.
NORMALVÄRDEN	Det finns en meny med normalvärden som inte täcks av kommandomenyn. Ge kommandot Service/Normalvärden och du får följande:
	DRAW:
	NORMALVÄRDEN
	Använd NOTIS-DS: JSymbolbibliotek: (NOTIS)DRAW-DEMOStandardskrivare: ELPHONationalitet: 6Aktivt hjälpläge: J

Service: Funktioner och valmöjligheter Norsk Data ND-63.045.1 sw

Sätta egen standard med

:INIT-fil

Ställa in standard-
värdenAnvänd PIL-tangenterna för att flytta till raden du
vill ändra och skriva in önskade värden. Tryck på
\tangenten för att gå tillbaka till kommandomenyn.
Dessa är standardmenyernas möjligheter:

Använd NOTIS-DS Skriv J om du vill arkivera med NOTIS-DS. När du lagrar, hämtar, stryker ritningar så måste du ange namnet på mappen och lådan för ritningen. Du måste vara registrerad som DS-användare för att göra detta.

Symbolbibliotek Skriv namnet på ditt standardbibliotek här.

Standardskrivare Skriv namnet på din standardskrivare här.

Nationalitet Nationalitetskoderna på NOTIS-DRAW är desamma som i NOTIS-WP. Tecken i din text visas på skärmen och på papperet på det sätt de är definierade i teckenuppsättningen du valt. Här är dina möjligheter:

1: US ASCII6: Svensk2: Franska7: Italiensk3: Tysk8: Spansk4: Brittisk engelska9: Portugisisk5: Norsk9: Portugisisk

Aktivt hjälp-läge J på denna rad betyder att NOTIS-DRAW ger dig meddelanden på tredje raden på bildskärmen när du definierar objekt i ritningen eller ändrar dem. N slår av detta.

> Om du vill definiera en egen NOTIS-DRAW standard som skall användas när du startar programmet följ då denna procedur:

- Ștäll in valen (penna, font, service etc,) så som du vill ha dem.
- Placera markören på första kommandomenyraden och tryck på Skift + ~-tangenten (|-tangenten på några terminaler) och då lagras värdena.
- Du kan senare upprepa proceduren om du vill ändra något värde.

OBS!

<u>Alla</u> val du satt är aktuella och lagras i :INIT-filen.

SERVICE/@ FÖR ATT GE SINTRAN-KOMMANDON

Hoppa över denna sektion om du inte använder SINTRAN-kommandon	Om du normalt inte använder SINTRAN:s operativ- systemkommandon så hoppa över denna sektion. Du kan läsa handboken SINTRAN III Introduction ND-60.125 om du vill veta mer i detalj om ämnet.
Två sätt att ge SINTRAN-kommandon	Du kan ge SINTRAN-kommandon utan att gå ut ur NOTIS-DRAW på två sätt:
	 Tryck på @-tangenten och ge SINTRAN-kommandot du vill använda.
	 Ge kommandot Services/@ i NOTIS-DRAW och ge det SINTRAN-kommando du vill använda.
	Några SINTRAN-kommandon gör att du går ut ur NOTIS- DRAW utan att du har fått möjlighet att lagra din ritning så använd SINTRAN-kommandon försiktigt.

STATUSRAD

BILAGA: OM NÅGONTING ÄR FEL

"Vilda" rader i din ritning

H

Felplacerade indikationsoch referenspunkter Din terminal är inte korrekt inställd. Be den systemansvarige att kontrollera XON/XOFFkommunikationen.

Om indikations- eller referenspunkten du markerade visas på fel stället (t ex i övre vänstra hörnet) så är orsaken troligen att information försvinner mellan terminalen och datorn. Detta förstör inte din ritning. Du kan få följande felmeddelande:

Markörpositionen hittades inte

Du kan använda ÅTER-tangenten (CTRL + A) för att återta senaste indikationspunkt. Du kan också ge kommandot Titta-på/Helsida för att se hela ritningen och sedan kan du rätta den.

Du kan inte märka text

Linjer i ett objekt är inte hela

Funktionstangenterna ser inte ut att fungera

Du kan inte återvända till kommandomenyn Om du försöker märka text och du får följande meddelande:

Objektet finns inte

Försök igen, men placera korset direkt på en bokstav (eller inne i en textfyrkant om Snabb-läget är på) när du dubbel-klickar.

Linjerna i din ritning kan se felaktiga ut om t ex märkningen tagits bort. Tryck på FUNK + @-tangenten för att rensa skärmen från skräp.

Du kan ha tryckt på SKIFT + LOCK-tangenten, kontrollera om lampan på LOCK-tangenten lyser. Tryck på SKIFT-tangenten för att slå av. Observera att funktionstangenterna på en grafisk terminal inte arbetar när markören är i arbetsområdet.

Du har troligen en grafisk terminal. Tryck på Etangenten för att återvända till kommandomenyn.

Bilaga: Om någonting är fel Norsk Data ND-63.045.1 SW 6

S.
REGISTER

 $\langle I \rangle$

Register Sida

:DRAW-fil :INIT-fil :NDSF-fil :PICT fil A4-, A5- eller	 A6-f	 		• • •	• • •	• • • • • •						• • •	• • •		• • •	• • •	• • •	• • • • • •		84 99 58 86 91
Aktivt hjälpläg Aktuell placeri Arbetsområde	e på. ng p	/av å fö	nst	re	t	•••	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•••	•	99 94
flytta mark hur du rens var finns d Arkets kant och	ören ar . et . mar	fră · · · · gina	n ler	• • •	• • •	• •	•		•	• •	•	• • •	• • •	•	• • •	• • •	• • •	· ·	•	11 11, 50 9 9
Arkiv hämta	• •							•	•	•	•				•		•	•••	•	83
ınnehāll . lagra stryka	• • • •	· · ·		• • •	• • •	• • • •	•	•	• •		•		• • •		• • •	• •	• •	• • • •	• • •	85 84 84
Automatisk posi Avbryta ett kom Avsluta	tion mand	erin on . 	g	•	•	•••	•	•	•	•	• •	• •			• • •	• • •	• •	• •	•	48 50 8
Bibliotek för o Bläddra	lefin	iera	de	sy	mb	ole	er	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•••	•	57 89
Bokstavsstorlek Bredd	•••	•••	•	•	•	••••		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•••	•	78 76 39
Cirkel		•••	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•••	•	38
Delade fyrkante Demonstrationss	er . Symbo	 lbib	lic	ote	k	•••	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	 	•	41 57 76
Dubbel-klicka . Dynamisk text .	• • • •	· · · ·	• • •	• • •	• • •	•••	• •	• • •	• • •		• • •	• •	•	•	•	• • •	• •	· · · ·		11 78
Enkel Enstaka linjer E-tangenten	•••	• • • •	•		• • •	•	 	•		•			• • •	•		• •	•	•••		76 33 11
Export	· du	· ·	•	•	•	•	 	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•••	•	86 Bilaga
Filtyp :DRAW :INIT :NDSF	•••	•••	•	•		•	 	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•••	•	84 99 58
:PICT Flera linjer . Flytta	•••	 	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•••	•	86 33
från arbets fönster . hörn	sområ	det 	•			•	•••			•	•	•		•	•	•	•	 	•	11 89 52
objekt FLYTT-tangent .	· · ·	· · · ·	•	•	• • •	• • •	· ·	•	•	•	•			• •	•	•	• •	· ·	•	45 45

< II	>
------	---

Sida

Reg	i	S	t	e	1

Font lutning																						77	
Fontnamn					•																	77	
Format på ritni	ing																					91	
Fri text		_												-	-	-	•	•		•	•	79	
Funktionstanger	iter			·	•	•	•	•	•	•	•	-	•	·	·	•	•	•	·	•	•	2	
Fyrkant		•	• •	•	·	•	•	·	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	2	
dolad																						41	
boldnagen	• •	•••	• •	•	•	·	٠	•	·	·	·	·	·	·	•	•	•	·	•	·	·	41	
neiurayen .	• •	• •	• •	٠	•	٠	·	·	·	·	·	•	•	·	•	•	٠	·	•	•	٠	41	
rektangel .	•	• •	• •	•	•	·	٠	•	·	·	٠	٠	٠	·	·	•	٠	٠	·	·	•	36	
Farg	• •	•••	• •	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	•	·	٠	•	٠	٠	•	·	·	76	
Fönster																							
hur du flyt	tar	oct	ı än	dri	ar	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	89	
var finns c	let p	plac	era	t		•	•		•			•			•	•		•		•		94	
Fördefinierad t	ookst	tavs	sto	rl	ek									•								78	
Förminska																							
objekt	•																					68	
Förstora																						90	
objekt						Ţ	•		•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	68	
	•	•••	• •	•	•	·	·	·	•	·	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	00	
Ge kommandon																						10	
Gnafick topming		•••	• •	·	•	•	·	•	·	•	•	•	·	•	•	•	•	•	•	•	٠	11	
urai isk-cermini	11	• •	• •	·	•	•	•.	·	•	٠	•	٠	·	•	•	•	•	٠	•	•	٠	11	
llau d'a du du a																							
Handleaning	•	• •	•••	٠	•	•	·	·	٠	٠	٠	•	٠	·	•	٠	•	٠	٠	•	·	19	
Heldragna tyrka	intei	r .	• •	·	•	•	•	·	٠	·	٠	•	٠	•	٠	•	٠	•	•	•	·	41	
Heldragna linje	er	•••	• •	·	•	•	•	•	•	•	٠	٠	•	•	·	•	•	•	•	•	•	75	
Helsida på ritr	ning	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	92	
HJALP-informati	on	•••	• •	•	•	•	•	•	•	٠		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	8	
HJÄLP-tangent .	•		• •				•	•	•	•			•	•	•			•	•			8,	11
Horisontell tex	(t .	• •			•			•					•									79	
Hämta																							
en ritning	•																					83	
symboler .																						57	
Hörn																							
flvtta till	näi	rmas	te																			97	
hur du flvt	tar																			·	·	52	
		•	•••	·	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	·	•-	
Indikationspunk	ct																						
fel placera	hd																					Ri'	lana
hur du tar	bort	•••	• •	•	•	•	·	•	•	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	11	lugu
markora	501	•••	• •	•	•	•	·	•	•	•	•	·	•	•	•	•	•	•	·	•	•	11	
etnyka	•	•••	• •	•	·	•	•	•	·	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	11	
Integnation mag		 гтс	 	·	٠	·	٠	•	·	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	·	20	
Integration met		112-	WP	•	٠	•	٠	•	•	·	·	•	•	•	•	•	•	•	•	·	•	80	
Turntauna diasati																						~ ~	
Justera text .	• •	•••	• •	٠	٠	•	·	٠	•	·	٠	٠	•	•	•	·	•	•	•	•	•	80	
JUSI-tangent .	• •	• •	• •	•	٠	•	·	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	52	
Kapitel för sjä	ilvst	tudi	е.		•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•	19	
Klicka	•••	• •			•		•		•					•	•	•			•		•	11	
Kommando	•••	• •		•			•							•		•						10	
Kommandomeny .				•																		9	
Kopiera																							
cirkulärt .			•		-		-															48	
funktion				•	•														•	·	•	46	
manuell nos	itic	ner	ina	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	46	
rakt		ا شاد و م		•	•	•	•	·	•	•	•	•	·	•	•	•	•	·	•	•	·	40	
enadalkonin	•••	•••	•••	•	•	•	•	•	•	·	·	•	•	•	•	·	٠	·	·	•	•	40 6 E	
spegerkopia		•••	• •	•	•	٠	•	·	•	·	٠	•	•	·	•	•	·	•	•	•	•	CO	

 $\langle III \rangle$

Sida

Degiston	
Regiscer	

T

T

Þ

Þ

P

Ð

12

Z

3

3

Kopiera starta . KOPI-tangent Kors	• • • •	 			 	•	• •		• •	• •				•	• •	•	•	· ·	• •	• •	46 46 9
hur du gör ritning . symbol . Liggande Linje, rita en Lutande	 	 er [.]	fle	ra	· · · · · ·				• • • •	• • • •	• • • •		• • • •	• • •	•	•	•	· · ·	•		83 84 58 92 33 77
Marginaler . Markör Matris Meddelanderad Mindre-större Minska Mus-terminal MÄRK-tangent	 . .<	· · · · · · · · · · · · · ·		• • • •	· · · · · · · · ·				• • • •	· · ·	• • • • •	• • • •	• • • •	• • • • •	•	• • • •	•	 			9, 91 9 97 9 68 90 11 53
en grupp a ett objekt text	vob : . 	jek 	t	• •	 			•		• • •		•	• •	•	• • •	• •	•	• •	· ·		11 11, 13 Bilaga
Nationalitet NOTIS-DS NOTIS-WP, förb Nätverk	: : bered : :	 la fi 	ör	WP	· · · ·					•		• • •	• • •		• • •	• • •	•	•	· ·	• • •	99 99 86 41
Operativsystem	۱.		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	• •	•	100
Penna, färg . Permanent kopi Pil, rita Plotter Positionering Problem, hur l Punktföljning	 a av av t öser 	· · · · · · cext · du	ri	tn	ing					• • • •			• • • •	• • • •	• • • •	• • • •	• • • •	•	· · ·		76 84 34 85 80 Bilaga 97
Ramar rundade hö Redigera text	 örn 	•••	•	•	•••	•	•	• • •	• •		• • •	• • •	•	•	• • •	• • •	• • •	• • •	••••		37 37 70
fel placer förändring i symbol Rensa arbetsom Riktning på te	rad jar nråde ext	 et .		• • •	• •	•					• • •			• • •		• • •		• • •	• • • • • •	• • •	Bilaga 45 58 11, 50 79
Rita Båge Cirkel . Fyrkant . Linje Nätverk .	· · · · · ·	· · · · · ·		• • •	• •	· ·			• • •			• • •		• • •	• • •	• • •	• • •	• • •	• • • • • •	• • •	39 38 36 33 41

_	
and the second se	
2	
_	
- Charles	
C	
_	
	
·9	
_	
ر الافراد ا	
2	
e	
<u></u>	

Regi	ster

Rita																					
Objekt			•																	12	
Pil																				34	
Ram															•		•		•	37	
Sektor	•••	•	•	•	•	•	•	•	•	•	-	•	•	•	•	•	•	•	•	40	
Text	•••	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	35	
Rundado hörn i fyrkante	 ar	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	37	
	- 1	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	·	•	·	•	57	
Sammanhängande linjer																				33	
Sektor																				40	
SINTRAN-kommandon	•••	·		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	·	•	•	•	100	
Skriva	•••	•	•	•	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	·	•	•	100	
hibliotekssymboler																				60	
in text	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	·	·	•	•	•	•	•	•	35	
ritning	•••	•	•	·	•	·	·	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	85	
Sknivetil	•••	·	•	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	00 77	
SKITVSCII	•••	•	•	•	·	·	·	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	0	
SLUI-tangent	•••	·	•	•	•	•	·	•	·	•	•	٠	•	•	•	·	•	٠	•	ð 00	
Snadd-lage	•••	•	•	·	•	·	·	·	·	•	٠	•	•	•	•	•	•	•	•	98	
	•••	·	•	•	·	·	•	•	·	·	•	·	·	•	•	·	•	•	•	65	
Speglingsrad	•••	•	•	·	•	•	•	٠	·	•	•	•	•	٠	•	•	•	•	•	65	
Standard																					
symbolbibliotek .	• •	•	•	·	•	•	·	•	·	·	·	•	•	•	•	·	•	·	•	99	
varden	•••	•	•	•	•	•	·	·	·	·	•	•	·	•	•	•	•	•	•	98	
Standardskrivare	• •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•		•	99	
Standardvärden	• •	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		98	
Starta NOTIS-DRAW			•		•	•	•		•				•	•			•		•	8	
Statusrad					•								•	•	•					9, 1	00
Stoppa NOTIS-DRAW													•		•					8	
Storlek																					
på objekt			•			•													•	68	
på texten																				78	
Storlek och placering	i fö	öns	str	et																94	
Streckad linje																				75	
Stryka																					
en ritning																				84	
en symbol																				57	
indikationspunkter																		·		50	
objekt												·			•	•		•	•	13	50
STRYK-tangent							·					·				·			•	50	
Stående			-		-		Ċ		Ċ	•	•	•	·	•	·	•	•	·	•	92	
Symbolbibliotek	•••	•	•	•	•	•	•	•	·	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	aa	
demonstrationshibl	 inte	ok.	•	•	•	•	•	·	·	•	•	•	·	•	•	•	•	•	•	57	
hämta symboler	100	~ ~	•	•	•	•	•	·	•	·	·	•	·	•	•	•	•	•	•	57	
lagra symboler	•••	•	·	•	•	•	•	·	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	58	
lista nå symboliam	· · ~	•	·	·	•	•	·	·	•	•	·	•	•	•	•	•	•	•	•	50	
struka on symbol		•	•	•	•	•	·	٠	•	•	•	•	·	•	•	•	•	•	•	57	
titta på cymbolop	•••	•	•	•	•	•	•	·	•	·	·	•	·	•	•	٠	•	·	•	57	
vad än att symboler	 	•	• • • • •	•	•	•	٠	·	•	·	·	•	·	•	•	•	•	·	•	0U 57	
Vau ar ett symbold	101	100	ек		•	٠	•	·	·	•	•	·	·	٠	•	•	•	•	•	5/	
Symmetrisk kopia	•••	•	٠	·	•	•	•	·	·	•	•	·	•	•	•	•	•	•	•	05	
Terminaler för NOTIS-DI	RAW																			11	
Text												-	-					-	-		
funktion																				35	
hur du redigerar					•	•					,					•				70	
i NOTIS-DRAW	• •			•	-						•	·	÷	-	•	•	•		•	35	
iustera		•	•	•	•	:	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	·	·	80	
Jubberu	•••	·	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	υų	

Sida

Register

Text riktning som fyrkanter storlek ändra storlek Titta på hela sid Titta på symboler	• • • • • • • • • • • • •	ibl	io [.]	tel		• • • •					• • • •	• • • •	• • • •	• • •		• • • •					79 98 78 68 92 60
Upprepade ändring Upprätta User Environment Utseende, hur du	yar . välj	er	ocl	h a	ind	rar		• • •						•							53 77 8 75
Vertikal text Vilda rader Vilken del av rit Visa	ning	Ien	sei	r c	 1u?			• • •		• • •		• • •			•	• •	•				79 Bilaga 94
dina bibliote innehåll Vridning	ek . 			•	•••	• • •		• • •						• •		• •			• •		61 85 66
WP, inkludera rit	ning	ar	•	•		•	•	••	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	86
XON/XOFF	• • •	•	•	•	•••	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	٠	•	•	٠	Bilaga
Aterta strukna ob ATER-tangent	jekt	•	•	•	 		•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•		50 50
Ändra befintlig tex storlek på ob storleken utseendet på Ändra dig	(t . ojekt obje		• • •	• • • •	· · · · · ·				• • • •	• • • •	• • • •		• • • •	•	• • • •			• • • •		• • • •	70 68 90 75 50 53
Översikt över NOI	ris-d	RAV	١	•		•			•				•	•	•	•	•	•	•	•	15
\ -tangent		•		•		•	•				•			•	•			•		•	11

Sida

SEND US YOUR COMMENTS!

Are you frustrated because of unclear information in our manuals? Do you have trouble finding things?

Please let us know if you:

- find errors
- cannot understand information
- cannot find information
- find needless information.

Do you think we could improve our manuals by rearranging the contents? You could also tell us if you like the manual.

Send to: Norsk Data A.S Documentation Department P.O. Box 25 BOGERUD N - 0621 OSLO 6 - Norway

NOTE!

This form is primarily for documentation errors. Software and system errors should be reported on Customer System Reports.

Manual Name:	Manual number:	
Which version of the product are you using?		
What problems do you have? (use extra pages if needed)		
Do you have suggestions for improving this manual?		
		· ·
		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
Your name:	Date:	
Company:	Position:	
Address:		
What are you using this manual for?		

C E C S. SO CL .... ST.